KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN

stêrka bolşewîk

WEŞANA VEDORA MARKSÎST-LENÎNÎST (KURDİSTANA BAKUR)

SÖMÜRGECİLERİN İKTİDAR DALAŞI KIZIŞIYOR… ÇÖZÜM NE KEMALİZMDE NE SİYASİ İSLAMDA!

Çözüm devrimde!

HEJMAR: 31 · KANÛN 2005 · BIHA: 750.000 TL

İ Ç İ N D E K İ L E R

Serhildan mafdar e! 3

İktidar dalaşında "Türk aydınları" kimin saflarında? 9

Başbakanın "Kürt sorunu var" demesi neyin nesi? 14

"Alt kimlik-üst kimlik" değil, kendi kimliğimizi istiyoruz! 20

Irak – Güney Kürdistan: Referandum oyunu gerçekleşti... Sırada seçimler var! 24

Sömürgeciler özde hep aynı 30

Mardin Kızıltepe'de Kadın Festivali yapıldı... 35

Ermeni soykırımı hakkında ATİK'in tavrı üzerine kısaca... 39

Ulusal marş ve Ey Reqîb üzerine 45

İbrahim'den: Li Tirkiyê pirsgirêka netewî... 50

stêrka bolşewîk

V.i.S.d.P. & Navnişan Pevnvîsî / Yazışma Adresi:
K İnan 12 Rue de Rome Boıte Postale
No 287 67000 France
Tel & Fax 0033 / 388 607404

Bîha / Fiyatı: 750 000 TL 2 EURO

Değerli okurlar;
Artık STÊRKA BOLŞEWÎK'e İnternet üzerinden de ulaşabilir; her yeni sayı STÊRKA BOLŞEWÎK'i İnternet üzerinden de okuyabilirsiniz.

İnternet adreslerimiz:
E-Mail: bpnkt@web.de

www.geocities.com/bolsevik_partizan

“DERİN DEVLET” ŞEMDİNLİ’DE SUÇÜSTÜ YAKALANDI! PROVOKASYONLAR BİZLERİ BİRBİRİMİZE KIRDIRMAK İÇİN! PROVOKASYONLARI BOŞA ÇIKARMANIN YOLU KİTLESEL EYLEMDİR! HALKLARIN, EMEKÇİLERİN BİRLİĞİNDE ISRAR GÜNÜN ŞİARIDIR!

Serhildan mafdar e!

“Derin devlet” dedikleri bu kez de Şemdinli’de suçüstü yakalandı. Şemdinli’nin yiğit halkı, emekçileri, JİT’li bombacıları, JİT’li katilleri bu kez suçüstü dertop edip yine devletin “güvenlik” güçlerine teslim etti. 80 yılı aşkın süredir Kürt ulusunun varlığını, ulusal haklarını red ve inkâr üzerine kurulu Kemalist TC devleti yine kendine yakışanı yaptı: Halkımızın canı pahasına, çıplak teniyle bomba, kurşun üzerine yürüyerek yakaladığı üç bombacıdan ikisi, daha sonra keşif sırasında halka ateş açarak 2 kişiyi öldüren uzman çavuşun yanındaki iki “görevli” serbest bırakıldı. Onlar şimdi faşist ordunun Kara Kuvvetleri Komutanı Büyükanıt’ın “böyle şeyler yapmayacak iyi çocuk”ları olarak ordunun, jandarmanın koruması altında. Devlet daha önceki suçüstülerde olduğu gibi, bu kez de bir iki günah keçisini, göstermelik olarak “yargılayıp” işi adli bir vaka imiş gibi gösterip zamana yayıp uyutmak, gerçek suçlu ve sorumluları gizle-

yip korumak, gerçek suçun üzerini örtmek istiyor. Bu gelişme karşısında Kuzey Kürdistan'da ve Türkiye'nin her yanında halkımız haklı bir tepki içinde. Bu tepkisini halkımız kitle eylemleriyle dile getiriyor. Suçlular cezalandırılsın! diyor. Hükümet sözcülerinin bu işin en ince noktasına kadar aydınlatılacağı sözlerinin yerine getirilmesini istiyor! Devletin bu eylemler karşısında tavrı, provokasyona devam tavrı. Silahsız kitle eylemlerinin üzerine panzerle, copla, kurşunla geliyorlar. Halkın öfkesinin iyice yükseldiği anlarda garnizonlarına kapanıp halk gösterisinin üzerinde alçak uçuşla güya gözdağı veriyor, "devletin gücü"nü gösteriyorlar. Kimi kemalist faşistlere bu "havadan" gösteriler yetmiyor! Çölaşan gibi itler, devleti göreve, kitle katliamına, şu Kürtlere haddini bildirmeye çağrıyor! Yüksekova'da yüzbin insanımızla son cenazelerimizi kaldırırken, başımıza bomba yağdırılmamış olmasını, yalnızca başımızın üzerinde jetlerin, helikopterlerin gezdirilmiş olmasını "devlet yoktu" olarak yorumlayıp devleti göreve davet ediyorlar.

Provokasyon... Ne için?

Şemdinli'de geçmişte PKK davasından yargılanmış, hüküm giymiş, şimdi DTP'nin kurucuları arasında yer alan bir kitabevi sahibinin dükkanının bombalanması, son dönemde Kuzey Kürdistan'da yoğunlaştırılan bir dizi "faili meçhul" ve devletçi medya tarafından hepsi PKK'ya maledilen bombalama eylemlerinin devamı.

Şemdinli'de suçüstü yakalanan bombacılardan biri PKK itirafçısı, diğerleri "uzman" çavuş, astsubay, subay JİT mensupları! Hepsi devletin adamları! Devlet "güvenlik görevlileri"! Yani faşist TC devleti bu somutta Kürt halkını bombalıyor, üzerine kurşun sıkıyor! Suçlu, katil belli! Devletin kadrolu elemanları! Emir komuta zinciri içinde hareket eden tetikçiler!

Yani devletin ta kendisi!

Peki neden? Ve neden şimdi?

Ne istiyorlar bizden? Neden böyle saldırıyorlar? Amaçları ne?

Faşist TC'de son on yıllarda hızlı bir değişim, dönüşüm yaşandı yaşanıyor. Bu değişim ve dönüşümün en önemli alanlarından biri "Kürt Sorunu" diye adlandırdıkları sorun. Öncelikle başını PKK'nin çektiği ulusal kurtuluş mücadelesinin, silahlı mücadelenin dayatmasıyla, Türk egemenleri bir "Kürt sorunu"nun varlığını kabul etmek zorunda kaldılar. Halkımız son on yıllar içinde kendi kimliğini açıkça ortaya koyan, talep eden, ulusal haklarını isteyen, aşağılanmaya, horlanmaya, milli baskıya hayır diyen bir ulusal bilince kavuştu. Kürt ulusal uyanışı ve eylemleri Türkiye'de burjuvazinin bir kesimini bu sorunda bir siyaset değişikliğine gitmenin gerektiğini savunur bir konuma getirdi. Bunlar Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusuna, başta da PKK'ya karşı yürütülen savaşın yüksek maliyetini göstererek ve bu savaşın sorunu çözmek yerine, tersine Kürtleri "ayrılığa ittiğini" söyleyerek, savaş dışı çözümler aranmasını istemeye başladılar. Burjuvazinin bu kesimi, aynı zamanda daha da büyüyüp güçlenmek, uluslararası pazarlarda daha fazla güç sahibi olabilmek için, Avrupa Birliği'ne entegrasyon sürecinin

hızlandırılmasını talep ediyordu. AB ise entegrasyon sürecinde Türkiye burjuvazisinin önüne, var olan geniş bürokratik devlet yapısının daraltılmasını, devlet burjuvazisinin süreç içinde tasfiyesini, "Kürt sorunu"nun barışçıl çözümünü ve diğer ulusal, dinsel azınlıklara haklar tanınmasını vb. "ev ödevi" olarak koyuyordu. Hem alttan gelen eylemlilikler (ki bunda Kürt ulusal hareketi baş rolü oynadı), hem de AB ve Türk burjuvazisinin bir kesiminin üstten talepleri, bir noktada ülkenin "demokratikleştirilmesi" noktasında buluştu. Burjuva çerçevede de olsa "demokratikleştirilme" talebi, gerçekte 80 yılı aşkın süredir iktidarı elinde bulunduran ve bu iktidarı açık terör yöntemiyle bugünlere kadar taşıyan kemalist devlet burjuvazisinin faşist iktidarının sorgulanmasını, onun geriletilmesini ve evet giderek çözülmesini gündeme getiriyor. Şimdi yaşadığımız süreç, işçi sınıfı ve emekçi yığınların esasta örgütsüz olduğu, bu yüzden de esasta egemen sınıflardan bağımsız bir güç olarak hareket edemediği günümüz şartlarında, esasta üstte egemen sınıfların iktidar mücadelesi olarak geçiyor. Bu mücadelenin bir yanında, iktidarı hâlâ elinde bulunduran, kendi de işbirlikçi olduğu halde, millici görünen kemalist devlet burjuvazisi var. Bu iktidarın temel dayanağı ordu. Her kademede yerleşik devlet bürokrasisi bu iktidarın diğer dayanakları. Diğer yanda TÜSİAD gibi kendi sınıf örgütlerinde örgütlenmiş, özel sermayeli işbirlikçi büyük burjuvazi var. Devlet tabii bunların da devleti. Fakat artık onlar, devletin yapısında değişiklikler olmasını istiyorlar. AKP kendini bu kesime, kendilerinin partisi olarak kabul ettirmeye çalışıyor. Siyasi planda AKP meclisteki ezici çoğunluğuna dayanarak ve kemalistlerle karşılaştırıldığında oldukça geniş olan halk desteğine dayanarak, kemalist devlet bürokrasisini adım adım tasfiye edip kilit noktaları ele geçirerek iktidara gelme stratejisi izliyor. Gelişmeler bu kesimin iktidar yürüyüşü yönünde oluyor. Kemalistler iktidarlarını adım adım yitirme süreci içinde bulunuyorlar. Zaman onların aleyhine işliyor. Burjuva anlamda da olsa atılan her yeni demokratikleşme adımı, kemalist faşistlerin iktidarının geriletilmesi anlamına geliyor.

Kemalist faşistlere iki yol kalıyor. Ya oyunu kuralları içinde oynayacaklar, burjuvazinin diğer kesimi ile uzlaşıp kimi tekellerde yönetim kurulu üyelikleri vb. ile "dönüşecek"ler, ya da diğer kesimin iktidar yürüyüşünü durdurmak için Türkiye'de savaş ortamını kızıştırıp halkları birbirine karşı ırkçı temelde kışkırtıp Güney Kürdistan'a saldırıp vb. sonuçta olağanüstü halle, sıkıyönetimle vb. "anarşi ve bölücülüğe karşı kurtarıcı" rolünde bir süre daha iktidarı ellerinde tutacaklar.

Provokasyonlar bu ikinci yoldan yürünmesine doğru atılan adımlardır.

Yapılmak istenen bayrak provokasyonunda olduğu gibi, Gemlik eylemine karşı takınılan tavırda olduğu gibi, en son bombalı provokasyonlarda olduğu gibi, Kürt ulusunun demokrasi, özgürlük, eşitlik taleplerine karşı, Türk ırkçılığı temelinde bir hareketin körüklenmesi ile, Türk ve Kürt halklarının karşı karşıya getirilmesidir. Yapılmak istenen aynı zamanda son bombalama eylemlerinde olduğu gibi, silahlı çatışmaları körükle-

yerek savaş ortamını kızıştırmak, Kuzey Kürdistan'da aslında çok önemli ölçüde Kürt yurtseverlerinin elinde olan yerel sivil yönetimlerin etkisini sıfırlamak, yeniden sıkıyönetim, olağanüstü hal ilan edilmesini sağlayarak ordunun, jandarmanın, özel timlerin sınırsız, kontrolsüz egemenliğini sağlamaktır. Bu eylemlerle aynı zamanda AKP hükümeti de zayıflatılmak, onun otoritesi de sıfırlanmak istenmekte, başta ordu olmak üzere kemalist devlet yeniden "kurtarıcı" rolüne soyunmaya hazırlanmaktadır.

Kısaca provokasyonlar çatışmaları körüklemek, o ortamda içine girilmiş olan "demokratikleşme" sürecini durdurmak, geri çevirmek içindir.

"Demokratikleşme süreci"

Burada içine girilmiş olan bu demokratikleşme süreci için de bir iki söz edelim: İçine girilen bu süreçte varılmak istenen ve sürecin sonunda varılabilecek olan "demokrasi" hakkında da hayale kapılmamak gerekir. Bu demokrasinin ne biçim bir şey olduğunu en son Fransa örneğinde gördük yaşadık. Orada ırkçılık temelinde dışlanmış gençlerin bir olay somutunda patlayan haklı öfkesine, burjuvazinin iktidarı açısından gerçek bir tehlike olmayan bu başkaldırıya, burjuva demokrasisinin beşiği olan bu ülkede burjuvazi olağanüstü hal'le, ordunun devreye sokulması tartışmalarıyla, açık terörle, faşist tedbirlerle cevap verdi! Böyle bir demokrasi kuşkusuz açık terörün esas yönetim yöntemi olduğu faşizme göre "iyi"dir, ama kötüler içinde biraz daha az kötü olma anlamında "iyi"dir. Biz kötüler arasında daha az kötü olanı seçmek zorunda değiliz! Biz bundan çok daha iyisine layığız. Biz işçiler, köylüler, tüm emekçiler için en geniş demokrasinin olacağı, gerçek bir demokrasi, halkın demokrasisinden yanayız. Demokrasi mücadelemizi biz bu hedefle yürütme görevine sahibiz. AB standartlarını, AB demokrasisini her şey olarak görüp gösteren, bizim demokrasi mücadelemizi AB'deki dar, gerici burjuva demokrasisi sınırları içinde tutmak, onun içinde hapsetmek isteyenleri elimizin tersiyle bir kenara itmeli, kendi demokrasi mücadelemizi yürütmeliyiz.

Provokasyonlara karşı nasıl bir mücadele?

Bu sorunun cevabı aslında provokasyonlar ne için sorusuna verilen cevapta var.

Provokasyonlar, savaş ortamını kızıştırmak, silahlı çatışmaları körüklemek, Kürt ve Türk emekçilerini karşı karşıya getirmek için yapılıyor.

O halde provokasyonlara karşı, bunları boşa çıkarmak için izlenecek eylem çizgisi savaş ortamını kızıştırmayan, silahlı çatışmaları körüklemeyen, Kürt ve Türk emekçilerini karşı karşıya getirmeyen güncel taktik bir eylem çizgisi olmak zorundadır.

Şemdinli halkı bunun nasıl olabileceğini kitlesel eylemiyle göstermiştir. Şemdinli halkı korku duvarını aşmış bir halkın, kurşunun üzerine silahsız da yürümeye hazır bir halkın kitlesel eyleminin karşısında kendini güçlü sanan silahlı çetelerin ne kadar güçsüz olduğunu göstermiştir. Kendine bomba atanı,

silah sıkanı, kurşun yağdıranı halk kulağından tutup "devlete" teslim etmiş, bu tavrıyla bu devletin gerçek yüzünü görmek isteyen herkese en iyi biçimde göstermiştir.

Yüksekova halkı, üzerine ateş açılan ve üç insanını faşist kurşunlara kurban verdiği kitle gösterisinin devamını, üç insanımızın cenaze törenini daha büyük bir kitle gösterisi ile getirerek, nasıl yapılması gerektiğini göstermiştir.

Bu bağlamda Kürt ulusal mücadelesinde hâlâ kitle etkisi açısından başat rol oynayan PKK'nin eylem çizgisi, zik zakları içinde yer yer provokasyonları boşa çıkartmaya hizmet etmiyor. PKK bir yandan TC'nin üniter devlet yapısını sorgulamayan, Türkiye'nin bölgede güçlenmesi için PKK güçlerini ona katmayı öneren açık reformist bir çizginin savunuculuğunu yaparken, diğer yandan böyle bir çizgi için hiç de gerekli olmayan bir silahlı gücü elde tutuyor ve bu gücü kendi hesabına göre, TC devletiyle pazarlıkta bir koz olarak kullanmaya çalışıyor. Bir yandan siyasi çizgi olarak "Barış", adeta AB'ye endeksli bir demokrasi mücadelesi savunulurken, diğer yandan *"Devletin imha konseptinde ısrar etmesi, eylemleri kontrol altına alınamaz bir düzeye sıçratacaktır. Ve sonucu kestirilemeyecek şiddetli bir savaşla karşı karşıya gelme durumu yaşanacaktır. Yani şiddetin ve çatışmanın dozajı hükümetin önderliğimize ve Kürt sorununa yaklaşımına bağlıdır. (...) Ayrıca şimdiye kadar başvurulmayan eylem biçimleri de zorunluluk olarak gündemimize girecektir. HPG olarak Önderliğimizin durumunu bir ölüm kalım ve savaş-barış gerekçesi olduğunu tekrar vurguluyoruz." (HPG Ana Karargah Komutanı Bahoz Erdal'ın açıklamasından. Bkz. HPG sitesi)* tehditlerinin savrulması, sonuçta Türk devletinin savaş rantçısı kesimlerinin beklediği açıklamalar olmaktadır. Aynı şekilde PKK'nin son dönemde askeri eylemliliğini arttırması da savaş rantçılarının beklediği, daha da kışkırttığı bir tavırdır. HPG açıklamasında, yine Erdal Bahoz *"Fırat Haber Ajansı" muhabirinin "Son süreçte Gerilla güçlerinin Kuzey Kürdistan'da TSK karakollarına yönelik saldırı eylemlerinde bir artış gözleniyor. HPG olarak yeni bir eylem biçimine mi geçtiniz? Bu tür eylemler neyin göstergesidir?"* sorusuna cevabında şunları söylüyor:

"2004 yılının bahar ve yaz aylarında Genelkurmay yetkilileri yaptıkları açıklamalarda HPG'nin uzaktan kumandalı tuzaklar kullanmasını, eskisi gibi çatışma pozisyonlarına girmemesini bir güçsüzlük olarak iddia ettiler. Öncelikle belirtelim ki, 20 Ağustos'tan önceki eylemlilikler güçsüzlüğümüzden değil, çatışmaları en alt düzeyde tutma çabamızdan kaynaklıydı. Ancak 3 Ekim'den sonra bu durum değişti. Son süreçte Eruh'a bağlı Gundike Şex (Erenkaya) ve Şırnak'ın Uludere ilçesine bağlı Dera Hıne (Uzungeçit) karakollarına yönelik yapılan eylemler gerilla güçlerinin kapsamlı saldırı eylemleriydi ve bu hedefler tümden imha edildi. Dikkat edilirse altı yıldan bu yana ilk defa bu denli kapsamlı karakol saldırıları gündeme gelmiştir. Şüphesiz bu saldırı eylemleri Önderliğimize karşı yürütülen imha konseptiyle bağıntılıdır."

Yani kısaca devletin savaş isteyen iktidar sahipleri silahlı çatışmaları derin-

leştirmek, savaşı daha da yükseltmek istiyor. Yığınlar buna sivil itaatsizlik eylemleriyle, korku duvarını aşan ve devleti gerçek anlamda köşeye sıkıştıran silahsız kitlesel eylemlerle tepki verirken, PKK devlet güçlerine savaşı yükseltmesinin bahanelerini sağlayan bir taktik çizgi geliştiriyor.

Halkların birliği günün temel şiarıdır! Halkların birliği devrim mücadelesinde sağlanacaktır!

Kürt işçi ve emekçiler açısından, Kuzey Kürdistan'da Kürt olmayan işçi ve emekçilerle, Türkiye'de başta Türk olmak üzere bütün milliyetlerden işçi sınıfı ve emekçilerle demokrasi, özgürlük, eşitlik mücadelesinde birleşilmesi olağanüstü ve belirleyici önemdedir. Bu birlik sağlanmaksızın, Kürt-Türk-Ermeni-Çerkez-Roman vb. bütün milliyetlerden Kuzey Kürdistan ve Türkiye halklarının faşist TC'ye karşı mücadele birliği sağlanmadan, ne Kürt ulusunun ulusal baskıya karşı mücadelesinde gerçek anlamda bir zaferi, ne Kuzey Kürdistan'ın, ne de Türkiye'nin gerçek anlamda demokratikleşmesi mümkündür.

Provokasyonlara karşı eylem çizgisinde biz Kürt işçi ve emekçiler bunun bilincinde davranmalı, Türk ve diğer milliyetlerden işçi ve emekçilere karşı imiş gibi görülebilecek ve kullanılabilecek eylemleri reddetmeliyiz. Bize, bizi Türk işçi ve emekçilerinden ayıracak değil, onlarla birleştirecek bir eylem çizgisi gereklidir.

Bu bağlamda, PKK çevresinden gelen "Türkiye'yi Iraktan beter ederiz" "Şimdiye kadar başvurulmayan eylem biçimleri zorunlu olarak gündemimize girer" biçimindeki açıklamalar ve halkın eylemliliğine yönelik *"...Bu saldırı siyaseti halkımızın sabrını taşıracaktır... halkımız zorunlu ve doğal olarak tepki ve öfkesini ortaya koyacak ve Metropoller Paris olaylarına benzer manzaralara sahne olacaktır."* yönlü açıklama ve çağrılar, gerçekte Kürt olmayan işçi ve emekçilerle mücadelede birleşme açısından yanlış, bu amaca ters işlev görecek olan çağrılardır.

Biz öfkemizi, nefretimizi kitle eylemlerimizle devlet güçlerinin üzerine Şemdinli'de olduğu gibi korkusuzca yürüyerek dile getirmeliyiz. Saflarımızı hep büyütecek, mücadelemizi Türk işçi ve emekçileri ile, onların hak arama mücadelesi ile birleştirecek, bizim ulusal hak mücadelemizin, onlar için de demokrasi için olmazsa olmaz bir mücadele olduğunu onlara da kavratacak bir çizgide yürümeliyiz.

Türk ırkçılığına karşı ne kadar haklı olursak olalım, Kürt milliyetçiliği olmamalı bizim altında toplanacağımız bayrağımız! Bizim bayrağımız, altında bütün ülkelerin işçileri ile, bütün ezilen haklarla birleşeceğimiz Uluslararası Proletaryanın Kızıl Bayrağı olmalıdır.

Bizim gerçek kurtuluşumuz, Türk burjuvazisi yerine, Kürt toprak beyleri ve burjuvazisinin egemenliğindeki bir bağımsız Kuzey Kürdistan, veya emperyalizmle iç içe, adı milli gerçekte işbirlikçi burjuvazinin önderliğinde "bağımsız Kürdistan" değil, Kürdistan'ın emperyalizm tarafından bölünmüş bütün parçalarında, o ülkelerin işçi ve emekçileri ile kurulacak işçi köylü iktidarlarındadır.

15 Kasım 2005 ✘

İKTİDAR DALAŞINDA
"Türk aydınları" kimin saflarında?

Türkiye'de gündem hızlı biçimde değişiyor. Dünkü gündemin yerini bugün bir başkası almakta ve dünkü gündemin ne olduğunu unutturmaktadır... Bu durum sadece andaki duruma ait değil. Özellikle son yıllardaki Türkiye'nin durumu bu. Kuşkusuz ki bu gündemi belirleyen esas olarak egemen güçler olmaktadır.

Son yıllardaki süreçte konular hızlı biçimde ve kimi zaman günlük değişse de Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da belirleyici olan gündem, egemenlerin kendi aralarındaki iktidar dalaşıdır.

Önemli hangi konuya bakarsanız bakın, olayların arkasındaki güçlerin kimler olduğuna baktığınızda, karşınıza bir yandan 82 yılı aşkın bir süredir iktidarı elinde tutan egemen güçler, tutucu kemalistler, bir başka ifadeyle devlet bürokrat burjuvazisi; diğer yandan ise karşınıza bu iktidarı ele geçirmeye çalışan özel sermayeli büyük burjuvazi, onun liberal siyasi temsilcileri çıkmaktadır.

Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da gelişmeleri belirleyen esas olarak bu iki burjuva kanadın iktidar dalaşı olmaktadır. AKP hükümeti anda burjuva anlamda demokratikleşme yoluyla iktidarı ele geçirmeye çalışan kesimin temsilciliğini yapmaya çalışmaktadır. Kuşkusuz bu çabada veya hesapta kendilerinin demokratikleşme adına iktidara yürüme hesapları da var. Onlar için esas olanı da budur.

Ama şu ya da bu hesap, ne olursa olsun, sonuçta ortaya çıkan tablo, 82 yılı aşkın bir süredir iktidarda olan kesimin, faşist iktidarın bir çözülüş sürecine girdiği gerçeğidir. Hâlâ iktidarı elinde tutan bürokrat devlet burjuvazisi, bunun da esas temsilcisi olan ordu, büyük burjuvazi ve onun siyasetteki liberal burjuva kesimin iktidara yürüşüyünü engellemek için elinden geleni yapmakta ve dalaş kızışmaktadır. Bu dalaşın kızışmasının bir göstergesi de, "derin devletin" özellikle Kürtlere karşı Türk halkını kışkırtmaya çalışması, Kuzey Kürdistan'da savaşı tırmandırması, bombalama, vb. eylemler yapması; kısacası savaşın yoğunlaştırılmasıdır.

Yaz aylarından bu yana özellikle değişik kesimlerden –yazar, sanatçı, akademisyen, politikacı vb.– oluşan ve kendilerine "aydın" diyenlerin kamuoyuna açıklamaları ve savaşa karşı tavır takınmaları da, Türkiye'de egemenler arasında yürüyen iktidar dalaşının bir yansıması olarak değerlendirilmelidir.

Bu değerlendirme kuşkusuz ki, tavır takınan tüm "aydın"ların aynı kefeye konması biçiminde anlaşılmamalıdır. Sorunun özü, takınılan tavırların, iktidar dalaşı içinde olan egemen kesimin han-

gi tarafının siyasetine hizmet ettiğidir.

Bu konuda tavır takınan "aydınlar" esas olarak ikiye ayrılmaktadır. 15 Haziran 2005 tarihindeki açıklamayı yapan yaklaşık 150 "Türk aydını"nın ve bu açıklamayı desteklediğini açıklayan 260 civarında"Kürt aydını"nın yaptığı açıklamalar, esas olarak liberal burjuvazinin siyasi tavrını savunan bir tavırdır.

Bu kesimin ortak noktaları, anda iktidarı elinde tutan devlet bürokrat burjuvazisinin, özelde de ordunun iktidarını zayıflatmak ve giderek ele geçirmek için çaba gösteren büyük burjuvazinin liberal siyasetine sahip çıkmak; PKK'yi Kürt ulusal sorunu bağlamında dıştalamaktır.

Bu ortak noktalara rağmen ama "Türk aydınları"nın tavırları ile "Kürt aydınları"nın tavırları arasında yine de farklılıklar var. "Türk aydınları" 15 Haziran 2005 tarihli açıklamalarında "Kürt sorunu"na tek kelimeyle bile değinmeyen bir tavır içindeyken; "Kürt aydınları" yaptıkları basın toplantısında, "Türk aydınları"nın çağrısını desteklediklerini açıklarken, aynı zamanda Kürtlerin kimi meselelerini ve Abdullah Öcalan'ı da içeren bir genel af talebini açıkça dile getirmektedirler. Sözkonusu farklılıklar ama resmi açıklamada değil, basın toplantısında yapılan konuşmalarda ortaya çıkmaktadır.

Bu farklılığa rağmen ama bu iki kesimin yürüyen iktidar dalaşındaki yeri bir ve aynıdır. Liberal burjuva siyasetin, özellikle büyük burjuvazinin bir kesiminin siyasetinin saflarında yer almak.

Bunlara karşı tavır takınanlar, esas olarak kafatasçı şoven Türkçüden, demokrat görünümlü tutucu Türk milliyetçisi kesimler oldu. Özellikle Hürriyet gazetesi gibi burjuva medyanın köşe yazarları, bir yandan "Türk" ve "Kürt" "aydınlarının" açıklamalarını olumlularken, aynı zamanda sözkonusu açıklamalarda, "taraflar"dan veya "halklar"dan bahsedilmesini, kabul edilemez olarak eleştirdiler. Bunların tavrını belirleyen esas olarak Kürt düşmanlığıdır. Fakat bunlar arasında da farklılıklar vardır. Bir kesimi "liboş" tavırlar takınırken, bir kesimi açıkça ırkçı tavır takınmaktadır. Bu bağlamda iktidar dalaşında hangi kesimin yanında yer aldıkları tam belli değil. Varolanı, yani statükoyu korumaya çalıştıkları sürece ve ölçüde, anda iktidarı elinde bulunduran kesimin, bürokrat devlet burjuvazisinin yanında yer almaktadırlar.

Anda iktidarı ellerinde bulunduranların açık tarafları, savunucuları ise sözkonusu "aydınların" açıklamalarını "vatan hainliğiyle", "teröristlerle işbirliğiyle" vb. biçimde değerlendirip eleştirdiler. Bu kesimin açık kafatasçı olduğu konusunda hiçbir şüphe yok.

Yürüyen iktidar dalaşında, egemenlerin şu ya da bu kesiminin yanında yer almayan, devletin Kürtler üzerindeki baskılarını, katliamlarını teşhir eden ve somut olarak son dönemde yaşanan olayların sorumlusunun devlet olduğunu açıkça ortaya koyan bir kesim "aydın" da yok değil.

Yaklaşık 100 civarında kişinin imzaladığı başka bir "aydınların" açıklaması ise, "aydınlarca" demokrat bir tavırın takınıldığı ender açıklamalardan biriydi. Sözkonusu açıklama, "Militarizme ve Şovenizme Karşı Aydınlar Bildirgesi" başlığını taşıyor ve İsmail Beşikçi,

Haluk Gerger, Ragıp Zarakolu vd. tanınmış birçok aydının ve kimi demokrat, devrimci sanatçının, yazarın imzasını taşıyor. Bu açıklamanın esas önemi, kendisini Türk milliyetçiliğinden ayırması, devletin sorumluluğunu ortaya koymasıdır.

Kuşkusuz ki böylesi tavırların çok az görüldüğü yerde, demokratik temelde de olsa takınılan böylesi tavırlar önemlidir. Sözkonusu bu açıklamanın işçi sınıfı hareketine, emekçilere, toplumun bütün ezilenlerine çağrı yapıp bir cephe gibi davranmaya ve mücadele etmeye çağırması, demokratik hakları elde etme mücadelesi için olumludur, desteklenmesi gereken bir tavırdır.

Fakat, toplumun ezen ve ezilenlere, sömüren ve sömürülenlere ayrıldığı gerçeği karşısında, ezilenlerin, özellikle de işçilerin gerçek kurtuluşunun sömürü sistemine son vermekle mümkün olacağı da bilindiğinde, sözkonusu aydınların tavrının yeterli olmadığı da bilince çıkarılmalıdır.

Tutarlı burjuva demokratı olmak ile devrimcilik, komünistlik arasında çok önemli farklılıklar, içeriksel farklılıklar vardır.

Burjuva demokrasisinin faşizmden iyi olduğu gerçeği, burjuva demokrasisinin de burjuvazinin bir iktidar biçimi olduğu gerçeğinin; bunun sömürü sisteminin bir başka biçimde sürdürülmesi olduğu ve biz komünistlerin hangi biçimi olursa olsun sömürü sistemine karşı olduğumuz ve devrim için mücadelenin sömürü sistemine, kapitalizme karşı yürütülmesi gerektiği gerçeğinin üzerini örtmeye hizmet etmemelidir. Aydınların görevlerinden biri de, eğer onlar kendilerine emekçilerden, işçilerden yana olma payesi veriyorlarsa, bunu kitlelere kavratmaya çalışmasıdır.

Bu genel tavır çerçevesinde "Kürt aydınları" tarafından da desteklenen sözkonusu "Türk aydınlarının" açıklamalarına baktığımızda karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır.

"TÜRK AYDINLARI" YANLIŞ KONUMDALAR...

Her şeyden önce bu tanımın bizim tarafımızdan yapılmadığını vurgulamak gerekiyor. "Türk aydını" tanımı bizzat 15 Haziran 2005 tarihli açıklamayı yapanlarla burjuva medyası yaptı, yapıyor. Bunun doğrudan bir sonucu da, bu açıklamayı destekleyen Kürt kökenlilerin de kendilerine "Kürt aydınları" demesi oldu. Yukarıda değindiğimiz "Militarizme ve Şovenizme Karşı Aydınlar Bildirgesi" imzalayıcıları ise değişik ulus ve milliyetlerden "aydınlar" ve doğru olarak da kendilerini, kökenlerini temel alarak adlandırmadılar.

"Türk aydınları" yanlış konumdalar dediğimizde de tüm Türk kökenli aydınları kastetmiyoruz. Bununla somut olarak 150 civarında imza ile yapılan açıklamanın imza sahiplerini kastediyoruz.

"Biz aşağıda imzası bulunanlar" diye başlayan sözkonusu açıklamanın tam metni şöyledir:

"Son günlerde yoğunlaşan çatışma ortamından derin kaygı duyuyoruz. 15 yıl süren ve 30 bini aşkın insanımızın kaybına yol açan, taraflarca 'düşük yoğunlukta çatışma' veya 'kirli savaş' olarak adlandırılan dönemin acıları, milyonlarca insanımızı derinden yaraladı.

Artık insanlarımız ölmesin. Barış için adil yaşam sürelim. PKK'nin silahlı eylemlerine derhal ve ön koşulsuz son vermesini istiyoruz. Hükümetin kalıcı barışın sağlanması ve herkesin demokratik hayata katılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmelerini de talep ediyoruz." (16 Haziran tarihli Milliyet)

Bu açıklamanın iyi bir isteğe sahip olduğunu, savaşa karşı barışı savunduğunu, insanların ölmemesini istediğini söyleyip böylesi istemlerin iyi ve doğru olduğu sonucuna varabilir insan. Evet, Kuzey Kürdistan-Türkiye'deki gerçekleri bilmesek, savaşa karşı barış isteminin sadece genelde değil, somutta da doğru olduğunu söylemek mümkün. Fakat kazın ayağı böyle değil.

Somut olarak yürüyen savaş, –buna düşük yoğunluklu savaş mı, savaşın kızıştırılması mı dersiniz, ne derseniz deyin– devlet iktidarını elinde tutmaya çalışan ve Türkiye'de alışılmış tanımıyla "derin devletin" iktidar dalaşında kullanmaya çalıştığı bir araç olma durumunda. Bu bağlamda anda savaşa ve silahlı mücadele taktiğine bugünkü koşullarda karşı tavır takınmak, bu "derin devletin" iktidarı elde tutma siyasetine karşı tavır takınma anlamına da gelmektedir.

Sözkonusu "Türk aydınları"nın tavrı bu çerçevede ele alınsa bile yanlıştır. Çünkü onlar, anda yürüyen silahlı mücadele ve çatışmalar bağlamında, sorunun kaynağının Türk devletinin Kürt ulusuna uyguladığı ulusal baskı ve zulüm olduğu gerçeğinin üzerini örtmektedirler. Bu temelde de esas sorumlu ve suçlunun sömürgeci faşist Türk devleti olduğu gerçeğini gözardı etmektedirler.

Her şeyden önce şunların altı çizilmelidir: TC Kürt ulusunun en doğal demokratik haklarını faşizmin postallarıyla çiğnemiştir, çiğnemektedir. Kürt ulusunun ulus olarak varlığı inkar edilmiştir, edilmektedir. Kürtlerin ulus olarak kendi kendilerini yönetme hakları, ayrı devlet kurma hakları ellerinden alınmıştır. Kültürel alanda da 82 yıllık cumhuriyet tarihinde zorla Türkleştirme siyaseti uygulanmıştır. Kürtler insan yerine bile konmamış, yıllarca "karda yürürken kart-kurt sesleri çıkaran dağlı Türkler" olarak görülüp gösterilmiş ya da "kıro" diye aşağılanmıştır. TC'nin ulusal zulmüne, baskılarına "yeter artık" deyip kendi kimliğini sahiplenenlere, ulusal baskıya karşı mücadele edenlere karşı sömürgeci faşist Türk devleti tankla, topla, bombayla karşılık vermiştir.

Sadece 1984-1999 dönemine bakıldığında bile TC 4000 civarında yerleşim alanını boşaltmış, Kürtlerin evlerini-barklarını yakıp yıkmış, milyonlarca insanı yerinden yurdundan sürmüştür. Bu gerçekler gözönüne alındığında PKK tarafından öldürüldüğü söylenen 30 bin insanın ölümünden de TC'nin sorumlu olduğu açıktır.

Anda yürütülen savaş da TC'nin iktidarı elinde tutan kesiminin, "derin devletin" tırmandırdığı, kızıştırdığı ve AKP hükümetini alaşağı etmenin bir aracı olarak kullanmaya çalıştığı bir savaştır. Bunun da sorumlusu, suçlusu Türk devletidir.

Durumun böyle olduğu yerde, "Türk aydınları"nın çatışmaların kaynağının sanki PKK'nin silahlı eylemleriymiş gibi

göstermesi gerçekleri tersyüz eden, sorunun kaynağını yanlış yerde arayan bir tavır olma durumundadır.

Aydınların görevlerinden biri de çatışmaların gerçek kaynağının ne olduğunu kitlelere göstermesidir. Eğer kendileri bile andaki çatışmaların, savaşın kaynağını doğru ortaya koyamıyorlarsa, o zaman çatışmalara, savaşa karşı tavırda da doğru bir konumda olunamaz.

Aydınların devletin Kürt ulusu üzerindeki baskılarına, zulmüne karşı çıkma görevi vardır. Özellikle de Türk ulusundan aydınların öncelikle bu görevi vardır. Fakat kendilerine "Türk aydınları" diyenler buna uygun davranmıyorlar.

Onlar Kürt ulusunun en basit demokratik haklarını isteme durumunda bile değil. Kürt ulusunun demokratik haklarını istemedikleri gibi, sanki suçlu olan PKK somutunda Kürtlermiş gibi, silahlı eylemlerin durdurulması talebi PKK'ye yöneltilmektedir. Ama devletin kolluk güçlerinin, Jit'i MİT'i iti ne varsa hepsinin Kürtler üzerinde yoğunlaştırdığı devlet terörüne son verilmesinin sözü bile edilmemektedir.

PKK ya da Kongra-Gel'in silahlı eylemlere son vermesi talebinin, somut olarak devletin kolluk güçlerinin saldırılarına karşı kendilerini savunmamalarını istemekten başka bir anlama gelmediği gerçeğinin de üzeri örtülmektedir. Kongra-Gel'in 20 Ağustos ile 20 Eylül arası, ardından da 3 Ekim'e kadar silahlı eylemleri durdurma tavrı bile, koşulsuz silahları bırakma tavrını takınmadığı için eleştirilmektedir.

Kongra-Gel'in siyasetinin Kürt ulusunun kurtuluşuna hizmet eden bir siyaset olmadığı bizim için açıktır. Fakat "Türk aydınları"nın açıklamasında PKK ya da Kongra-Gel'den silahlı eylemlerine son vermesini talep etmenin ve bu açıklama sonrasındaki konuşmalarda ise koşulsuz silah bırakması talebinin tek yanlı bir tavır olduğu ve esas olarak da Türk devletinin sorumluluğunu ve suçluluğunu gözardı eden bir tavır olduğu da açıktır.

Eğer sözkonusu "aydınlar" gerçekten savaşa, çatışmalara, insanların ölmesine karşı iseler, o zaman da en azından savaşın, çatışmaların iki tarafına da çağrıda bulunmaları gerekirdi. Türk devletine, kolluk güçlerine Kürtlere yönelik saldırılarına, savaşa, operasyonlara son verme çağrısı yapmayanların gerçekte barış yanlısı olamayacağı da açıktır. Bu tavır tabii ki sadece sahte barış yanlısı bir tavır değil, Türk devletinin ezen, savaşın sorumlusu ve suçlusu bir devlet olduğu gerçeğini gözardı ettiği oranda da Türk milliyetçisi bir tavırdır da aynı zamanda.

"Türk aydınları" yanlış bir konumdadırlar. Hükümetten istemeye kalkıştıkları genel af istemini bile açıkça dile getirmekten acizdirler.

Bu "aydınlar" gerçekten barış yanlısı olan, barış istemine sahip olan emekçi kitlelerin bilincini karartma görevlerini yerine getirerek de sisteme hizmette kusur etmediklerini ortaya koymaktadırlar.

Hükümetten *"kalıcı barışın sağlanması ve herkesin demokratik hayata katılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeleri gerçekleştirmelerini talep"* ediyorlar. Bu taleplerin somut Türkçeye tercümesi, Kürtlere legal siyasi çalışma imkanlarının tanınması ve genel af çıkarılmasıdır. Bu yasal düzenlemeler gerçek-

leştirilse bile, kalıcı bir barışın mümkün olmadığı gerçeği ayaklar altına alınmaktadır, kitlelerden gizlenmektedir. "Aydınlar"ın görevi kitleleri aydınlatmak değil mi? Bunlar ama kitlelerin bilincini karartmaktadır.

Savaşın kaynağı kapitalist sistemin kendisidir. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de bu sömürü sisteminin koruyucusu ve kollayıcısı devlet, Türk devletidir. Türk devleti varlığını sürdürdükçe, sömürü sistemi varlığını sürdürdükçe kalıcı barış da sağlanamaz. Eğer "Türk aydınları" gerçekten barıştan yana iseler, o zaman da savaşın kaynağının kurutulması için mücadele etmeleri gerekir.

Genelde konuşulduğunda aydınların görevleri çok. Fakat, sorun ulusal sorun olduğunda, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir halklar hapishanesi olduğu gerçeği gözönüne alındığında, "Türk aydınlarının" en önemli görevlerinden birinin ulusal baskıya karşı tavır takınmaları olduğu aşikardır.

Türk devletinin Kürt ulusuna ve ulusal azınlıklara karşı uyguladığı ulusal baskılara, zulme karşı isyan bayrağını kaldırmayanların, kendilerine "aydın" demeleri, gerçekte aydın olmaya hakarettir.

Türk devletinin sömürgeciliğine karşı mücadele etmeyen, Kürtlerin ayrı devlet kurma hakkını kayıtsız, koşulsuz savunmayanlar ne tutarlı demokrat, ne de aydın olarak tanımlanmayı hakkeder. "Türk aydınları" da ne gerçekten tutarlı demokrat, ne de gerçekten aydın...

Sonuç olarak sözkonusu olan "Türk aydınları" liberal burjuvazinin saflarında ve yanlış bir konumdadırlar.

Ekim 2005 ✘

Başbakanın "Kürt

Recep efendinin "Kürt sorunu var" demesinin perde arkasında ne yatıyor?

Evet, Moskova'da "ben Kürdüm" diye Tayyip efendiye Kürt sorunu konusunda Karslı bir Kürt işçisinin sorduğu soruya, "sorunun varlığını düşünmezseniz sorun da yoktur" diye cevap vermesinin üzerinden fazla zaman geçmedi. Başbakan olarak da bu yılın Nisan ayında Norveç gezisinde "Kürt sorunu"nu sanal sorun olarak değerlendirip "Bizim için böyle bir sorun yoktur" tespitini yapmıştı Tayyip.

Nisan ayı ile Ağustos ayı arasındaki dönemde ne değişmişti ki Erdoğan efendi "Kürt sorunu"nun varlığının farkına varmıştı? "Ulemaya" mı danıştı? Yoksa rüya mı gördü? Tabii ki, hiç biri! Erdoğan'ı "Kürt sorunu var" demeye zorlayan esas neden, AKP hükümeti ile iktidarı hâlâ elinde tutan kesim arasındaki iktidar dalaşıdır.

Başbakan, "derin devletin" özellikle Kuzey Kürdistan'da savaşı tırmandırmaya çalıştığını iyi biliyor. Yine AB'ye üyelik müzakereleri için yapılan yasal değişikliklerin uygulanmasında çıkan zorlukların perde arkasında da iktidar sahiplerinin ellerindeki iktidarı tutmaya çalışmasının bir sonucu olduğunu da görü-

sorunu var" demesi neyin nesi?

yor. Kürtlere düşmanlığın kışkırtılması, linç eylemleri, PKK'ye yüklenen bombalamalar vb. eylemlerinin de esas olarak hükümetin ülkeyi yönetemediğini söyleyebilecekleri; erken seçim veya özellikle ordunun balans ayarlarını yapmasına gerekçe yaratacak bir ortam yaratmaya çalışmaları amacını taşıdığı vb. vb. de biliniyor.

Egemenlerin iktidar dalaşında AKP hükümetini zayıflatmanın araçları olarak gündeme konan iki nokta, Kuzey Kürdistan'da "teröre karşı mücadelede" yolların asfaltlandırılmaması ile "teröre karşı mücadele kanunu" vb. yasaların sayın "paşaların" yetkilerini kısıtlamış(!!?) olmasıydı.

Burjuva medyanın "derin devlet"çi kesimi, özellikle de açık Kürt düşmanları, kimi askerlerin mayın patlamaları sonucu ölmesini, hem Kürt düşmanlığını kışkırtmaya, hem de AKP hükümetini, kitlelere "ordunun yolları asfaltlama talebine cevap vermeyen" bir hükümet olarak göstermeye çalıştı. Bunlara göre yapılan yasal değişiklikler de "terörizme karşı vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü korumak için ordunun elini kolunu bağlıyordu"... Tabii ki bunların sorumlusu ve suçlusu AKP hükümetiydi.

Medyanın bir bölümü bunu pohpohlarken, askerin başları da ortaya çıkıp "yetkilerimiz kısıtlı, terörizme karşı mücadele etmemizi engelliyor" vb. açıklamalar yapıyordu. Böylece "Teröre Karşı Mücadele Kanunu", "Türk Ceza Kanunu" vb. kimi kanunlar yeniden gözden geçirilme durumunda.

AKP hükümetine karşı bu temeldeki salvoların yoğunlaştığı ortamda, 15 Haziran'da 150 civarında "Türk aydın"nın kamuoyuna yaptığı açıklama ve bu açıklama sonrasındaki tartışmalar da gündemi işgal etmeye başladı.

Tayyip Erdoğan daha önce yapmayı planladığı ve ertelediği Diyarbakır ziyaretinin öncesinde, sözkonusu "Türk aydınları"nın kimi temsilcilerinin görüşme talebine olumlu cevap vermişti. 10 Ağustos'ta ise sözkonusu görüşme gerçekleştirildi...

Son yıllarda devletin başvurmaya çalıştığı Kürt halkını devlete kazanma ve PKK'yi marjinalleştirme siyasetinin varlığı da bilince çıkarıldığında, Erdoğan'ın "Kürt sorunu var" demesinin "bir taşla iki kuş vurma" taktiğinin bir sonucu olduğu görülebilir. İktidar dalaşında "Kürt sorununu" sistem içinde, liberal siyaset temelinde ele alanları peşine takma, Kürt halkının sempatisini kazanma temelinde kitlesel destek gücünü çoğaltma. "Derin devletin" savaşı tırmandırma çabalarını da frenlemeye çalışmak...

Tüm bu sorunları değişik biçimlerde ifade edebilmek, farklı yanlarıyla açıklamak mümkün. Fakat, Erdoğan'ın "Kürt

sorunu var" demesinin perde arkasında yatan esas nedenin, Türkiye'de egemenler arasında yürüyen iktidar dalaşı olduğunu görmek önemli olanıdır.

"KÜRT SORUNU" NEDİR GERÇEKTEN?

Bu sorun, ne Demirel'in "Kürt realitesini tanıyoruz", ne Mesut Yılmaz'ın "AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçer" ve ne de Erdoğan'ın "Kürt sorunu var" tespitleri çerçevesinde dile getirilen bir sorundur. En başta bu olgu bilince çıkarılmak zorundadır.

Kimileri dikkat etmeden kullanmakta, kimileri de yakın zamana kadar Kürtlerin ulus olduğu tanımını yapmanın legal alanda beraberinde getireceği devletin yaptırımlarını, cezalarını engellemek için kullanmaktadır. Bu bağlamda "Kürt sorunu" tanımı artık Türkiye'de alışılmış bir tanımlama olsa da, gerçekte Kuzey Kürdistan-Türkiye'de bir "Kürt sorunu" yoktur. Gerçi başta kafatasçı faşistler olmak üzere "derin devlet" ve yağız savunucuları kendisini Kürt olarak tanımlayanları, yani Kürtlerin varlığını "sorun" olarak görmektedir ama, tartışmamız bu değil.

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de Kürtlerle bağıntılı tartışılan ve sözkonusu olan sorun, bir ulusal sorundur. Kürt ulusunun, ulusal sorunu!

Kürtler halklar hapishanesi Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmi sınırları içinde Türk ulusu dışındaki ulus olması nedeniyle de ayrılma, kendi devletini kurma hakkına sahip olması gereken bir ulus. Kuşkusuz ulusal sorun sadece Kürtlerin ulusal sorunuyla sınırlı değil Türkiye'de. Ulusal azınlıkların da ulusal sorunu vardır. Ama bir "Kürt sorunu" yoktur...

Biz kuşkusuz ki, kavram tartışması yürütmekten yana değiliz. Eğer birileri içerik olarak sorunun ulusal sorun olduğunu ortaya koyuyorsa ve bunun gereklerini yerine getiriyorsa, neden "Kürt sorunu" diyorsun diye eleştirmeyiz. Ama, eğer bu tanımı gerçekte sözkonusu olanın ulusal sorun olduğu gerçeğinin üzerini örtmek için kullanıyorsa, o zaman hiçbir yanlış anlaşılmaya yol bırakmadan, bu tavrın reddedilmesi gerektiğini haykırmak gerekiyor.

Şimdi Başbakan Erdoğan'ın tespiti somutunda karşımıza çıkan da, gerçekte Kürt ulusal sorununun üzerinin örtülmeye çalışılması ve Kürtlerin, Türk ulusunun mozaiğinin parçalarından biri olan farklı bir etnik kökenli insanlar olarak görülmesi tavrıdır. Gerçekte Kürt ulusunun ulus olarak varlığının inkarına devam denilen bir siyasettir karşımıza çıkan.

Kısaca tekrarlarsak sorun, gerçekte Kürt ulusunun ulusal baskıdan, zulümden, sömürgecilikten kurtulma, özgürlük sorunudur. Ulusal sorundur sözkonusu olan. Kürtlerin ulusal haklarını inkar etme temelinde yükselen bir "Kürt sorunu var" tavrı Kürt halkı tarafından elinin tersiyle itilecek bir tavırdır ancak.

GELİŞMELER, TARTIŞMALAR...

Yukarıda sözü edilen "aydınların" temsilcilerinin, Başbakan ile görüşmeleri ve Erdoğan'ın Diyarbakır'a yapacağı gezide vereceği mesajların ne oldu-

ğunu açıklaması ile medya Başbakanın Diyarbakır gezisini çok önemli bir geziymiş gibi gösterdi.

Bunun perde arkasında esas olarak Erdoğan'ın "aydınlarla" yaptığı görüşmede *"Türkiye'nin bir Kürt sorunu vardır. Bu sorunla yüzleşecek özgüvenimiz ve demokratik cesaretimiz de vardır. Ama bu sorunun teröre alet edilmesini asla kabul edemeyiz." (Hürriyet, 11 Ağustos 2005)* biçimindeki açıklamasıydı.

Bu açıklamaya paralel olarak Erdoğan Diyarbakır gezisinde, 1) *"Terörün sosyo-ekonomik atılımlarla önlenmesi"*; 2) *"Bölge insanı ile örgüt mensuplarının ayrıştırılması"*; ve 3) *"Askeri mücadelenin kararlılıkla sürdürüleceği"* yönünde mesajlar vereceğini de açıkladı.

Bu mesajlar, devletin baş yetkililerinin özellikle son on yıllık süreçte şu ya da bu biçimde, ama giderek daha sık dile getirdikleri düşüncelerin yinelenmesinden başka bir şey değildir. "Güneydoğu'ya" götürüleceği söylenen ve açıklanan ekonomik paketlerin sayısı belli değil. Ve bu paketlerden hemen her seferinde Kürt halkına düşen, bomba, kurşun, faili (belli) meçhul cinayetler, zorla Türkleştirme siyasetinin uygulamaları vb. vb. oldu. Halkın artık böylesi paketlere sıcak bakmadığını düşünen hükümet, bu sefer Erdoğan şahsında paket açmadan mesajlar vermeye çalıştı.

Bir olgunun altı ama çizilmeli ve bilince çıkarılmalıdır. 82 yılı aşkın bir süredir Kuzey Kürdistan'a, Kürtlere yönelik uygulanan sömürgeci, inkarcı ve kafatasçı siyasette, gelinen yerde belli kırılmalar, yumuşamalar vardır. Sadece AB'ye üyelik için yapılan yasal değişiklikler değil, TC'nin resmi devlet sınırlarının "bütünlüğünü" korumak için de siyaset değişikliğine gidilmiş, gidilmektedir. Bunun "sosyo-ekonomik" alana yansımasının bir yanı, son döneme kadar bilinçli olarak geri bıraktırılan Kuzey Kürdistan'da ekonomik yatırımların yapılması ve evet kapitalizmin Kuzey Kürdistan'da da gözle görülür biçimde geliştirilmesidir.

Bunun açıklaması esas olarak, ulusal mücadeleye katılımın Kürt halkının "fakir, cahil" olmasından kaynaklandığı; halkın refahı, iş, aş sahibi olma temelinde yükseltilirse o zaman hak talep etmesinin maddi temelinin ortadan kalkacağı ve bunun da "TC'nin vatanı ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü" korumak için çözüm olduğu düşüncesidir.

Bu hesap bir yanıyla, iş-aş sahibi olanların hoşnutsuzluğunun azalabileceği hesabının tutma olasılığı vardır. Ama Kürt halkının ulusal mücadeleye katılımının maddi temeli –fakirlik, işsizlik vb. mücadeleye katılımı etkilese de– fakirlik, ya da egemenlerin bizi gördüğü, gösterdiği gibi "cahil" olmamız değildir. Tersine, ezen ulustan, Türk ulusundan farklı olarak Kürt ulusal kimliğine sahip olma bilinci, ulusal baskıya karşı özgürleşme, baskıdan zulümden kurtuluş isteme bilincine sahip olduğu için Kürt halkı ulusal mücadeleye katılmaktadır.

Bu gerçeklere rağmen ama egemenlerin hesapları başka. Onlar sorunun ulusal sorun olduğu gerçeğinin üzerini örtmek ve Kürt ulusunun ulusal haklarını başka yol ve yöntemlerle çiğnemeye devam etmek için, sorunu "terör sorunu" ve "sosyo-ekonomik" sorun olarak gösteriyorlar.

Egemenler Kuzey Kürdistan'a yatırım yapmaya çalıştıklarında da; Kürtlere kimi kültürel haklar tanımaya kalkıştıklarında da, hedefe koydukları temel mesele, Kürt ulusunun ulusal mücadelesini bastırmak, ulusal mücadele verenleri bertaraf etmek, mücadele alanlarını kısıtlamak oluyor.

Başbakanın Diyarbakır gezisi öncesinde "Kürt sorunu var" demesi de bu temel yaklaşımın bir ürünü ve göstergesidir. Başbakanın "aydınlarla" yaptığı görüşmede takındığı tavır şöyledir:

"Kürt kökenli vatandaşlarımıza ya da geçmişte başka toplumsal gruplara dönük olarak yapılmış olan kimi siyasi ya da idari yanlışlıkların yok sayılması ne kadar yanlışsa, bunlar bahane edilerek şiddet, terör ortamı oluşturulması da o kadar yanlıştır. Türkiye'de dinamik bir demokrasinin işlediği inancındayız. Her soruna illaki bir ad koymak gerekiyorsa, Kürt sorunu da bu ülkede ayrılıkçılık, şiddet ya da toplumsal barışı bozan yöntemler yoluyla ele alınabilecek bir sorun değildir. Toplumda varolan sorunları yok saymak, demokrasinin en büyük düşmanı olan siyasi mühendisliktir. Sorunların demokratik cumhuriyet sistemi ve daha çok demokratikleşme ve daha çok reform yoluyla çözülmesi yöntemini benimsiyoruz. Kürt sorunu ya da daha başka pek çok sorun birer demokratikleşme sorunudur. Bu sorun ve şu anda adını saymadığımız tüm siyasal, ekonomik ya da kültürel sorunlar, ülkenin genel prensiplerinden ayrıştırılmamalıdır. Hepsi, büyük demokratikleşme şemsiyesi altında, demokratik cumhuriyet prensipleri içerisinde ve Anayasal düzen dairesinde ele alınmalıdır." (Zaman, 11 Ağustos 2005)

Bu konuşmada, ilk bakışta Başbakanın ne kadar da demokrasi savunucusu olduğu görüntüsüyle karşılaşıyoruz. Ama somut olarak gerçeklerle konuşulanların ne olduğunu karşılaştırdığımızda, Başbakanın "demokratikleşme" temelinde çözülmesini istediği sorunun, gerçekte Kürt ulusal sorunu olmadığı görülebilir. Erdoğan'a göre "Kürt kökenli vatandaşlara" karşı kimi siyasi ve idari yanlışlıklar yapılmıştır. Erdoğan için sorun zaten en baştan "birey"lerin karşılaştığı bir sorundur, ulusal sorun değil. Bu yüzden de mantık, "demokratikleşme" temelinde bireysel haklar çoğalacak ve bireyler de bu hakları bozup bozup kullanacak, sorun da ortadan kalkmış olacak... biçiminde çalışmaktadır.

Bu tavır açık ırkçı, inkarcı tavıra göre burjuva temelde de olsa belli oranda demokratik haklardan yana takınılan bir tavır olsa da, gerçekte Türk şovenizminin inceltilerek savunulmasından başka bir şey değildir.

Ayrıca Başbakan Erdoğan da kendinden önceki yetkililer gibi, genel laf içinde "Kürt sorunu"nun siyasi çözümü için ne yapacağı konusunda tek laf etmiyor. Bu, kimi gazeteci kalemşorlar tarafından da dile getirildi. Buna rağmen ama "derin devlet" ve yağız savunucuları kimi kalemşorlar, Başbakana isyan bayrağını kaldırmakta gecikmediler.

Ne demekti "Kürt sorunu"? "Türkiye'de Kürt sorunu değil, terör sorunu var"dı... "Kürt sorunu var" demenin "bölücülük" olduğu, "Türk ulusunu Kürt halkı, Laz halkı, Çerkez halkı, Gürcü halkı" biçiminde parçalamak anlamına

geldiği vb. vb. görüşler savunuldu, eleştiriler yöneltildi.

Bu tip tepkilerle karşılaştığı bir ortamda ve özellikle kimi medya gruplarının "tarihi bir gezi" imiş gibi göstermeye çalıştığı Diyarbakır gezisinde Başbakan Erdoğan birazcık da olsa yukarıdaki tavrından kıvırmaya başladı.

Diyarbakır gezisi, Erdoğan'ı dinlemeye gelen kitlenin sayısı bağlamında tam bir fiyasko oldu. 4000-5000 civarında güvenlik gücünün olduğu mitingte, kitlenin katılımı, kimi gazetelere göre 600 civarında kimine göre de en fazla 800-1000 civarındaydı.

Başbakanın "Kürt sorununu" ele aldığı çerçeve ise daha açıkça ortaya kondu. Erdoğan şunları söyledi:

"Tek millet, tek vatan ve tek bayrak prensibi içerisinde Kürt sorunu da, diğer sorunlar da daha çok demokrasi üretilmesiyle çözülecektir. Hiçbir sorunu yok saymıyoruz. Çünkü sorunları yok saymak aziz milletimize saygısızlıktır. Her sorunu gerçek kabul ediyoruz. Ve bunlarla yüzleşmeye hazırız. Bu nedenle 'Kürt sorunu ne olacak' diyenlere sesleniyorum; Kürt sorunu herkesten önce benim sorunumdur." (13 Ağustos tarihli gazetelerden)

Bu tavırda Başbakan sorunun "tek millet, tek vatan ve tek bayrak" prensibi çerçevesinde ele alındığını çok açık ortaya koyarken, "Kürt sorunu ne olacak" diyenlere cevap vermiyor. Demagoji yapıp "Kürt sorunu herkesten önce benim sorunumdur" diyor. Sorunları yok saymamayı da "aziz milletimize saygısızlık" olacağı düşüncesiyle açıklıyor. Onun için "Aziz millet" tabii ki Kürt milleti değil, Türk milletidir. Başbakan "Kürt sorunu benim sorunumdur" dediği yerde de Türk milliyetçiliğinin, şovenizminin bayraktarlığını yapmaktan geri kalmıyor.

Erdoğan'ın sorunu "tek millet, tek vatan ve tek bayrak prensibi" temelinde ele alması da, onun MGK toplantısında kulaklarının çekilmesini engelleyemedi. Başbakana "Kürt sorunu var" tespitinin altını nasıl doldurduğunu, "alt-üst kimlik" açıklamasından ne anladığını sorma temelinde "postmodern" bir sorgulama yapıldı.

MGK toplantısının açıklamasında sorun "terör sorunu" olarak ortaya kondu. Başbakanın açıklamaları kısa bir süre için de olsa hemen hemen sıfıra düşerken, generaller daha çok açıklamalar yaptı.

MGK toplantısında alınan kararlar, Kürt ulusuna yönelik ulusal baskının bir unsuru olarak son yıllarda bilinçli olarak öne çıkarılan nüfus planlaması ve kadınların Türkleştirilmesi çabalarına daha çok başvurulacağını göstermektedir.

Hürriyet gazetesinin aktarımına göre takınılan tavır şöyledir:

"– Az gelişmişlik terörü, terör de az gelişmişliği tetikliyor. Bunun için acil ekonomik önlemler devreye girmeli, yatırımlar teşvik edilmeli. – Kadının toplumda ve aile yaşamında statüsü ileriye götürülmeli ve eğitimi teşvik edilmeli. – Nüfus planlamasına vakit geçirilmeden başlanmalı. Bunun için ailelere gereken eğitim daha etkin biçimde verilmeli." (Hürriyet, 25 Ağustos 2005)

Başbakanın "Türk aydınları" ile görüşmesinde ve Diyarbakır'da yaptığı konuşmada dile getirdiği "Kürt sorunu" MGK'nın toplantısında bu biçimle sonlandırıldı... sorunun kendisi kuşkusuz or-

tadan kakmadı. Tartışmalar da sürüyor.

Kimileri Başbakanın "Kürt sorunu" ve "Demokratik Cumhuriyet" kavramlarını kullanması nedeniyle savcılığa suç duyurusunda bulunurken, kimileri de Başbakanın tavrını "umut verici" bularak 20 Ağustos-3 Ekim arası dönemde silahlı eylemleri durdurma kararı aldı.

Tüm bunların kendi içlerindeki farklılıklara rağmen içinde hareket ettikleri çerçeve, sistemi savunma çerçevesidir. Halkı düzene, en iyi halde kimi burjuva demokratik düzeltmelerin peşine takarak bağlamaya çalışmaktadırlar.

Kimi burjuva kalemşorların yavaş yavaş "Kürt sorunu" olarak tanımlanan sorunun Kürt tarafı için ulus olma sorunu, ulusal bilince varma sorunu olduğunu dile getirmeye başlaması ise önümüzdeki süreçte, legal alanda giderek daha açık biçimde sorunun ulusal sorun olduğunu tartışabilme koşullarının oluşacağının işaretlerini vermektedir.

Başbakanın ve tüm egemenlerin temsilcilerinin sahtekârlıklarına karşı da mücadele demokratların, devrimcilerin, komünistlerin görevidir.

Sömürgeci faşist Türk devletinin Kürt düşmanlığını körüklemesine, savaşı tırmandırmasına karşı mücadele de, tüm demokrat, devrimci ve komünistlerin görevidir.

Kahrolsun Türk şovenizmi ve yaşasın halkların kardeşliği şiarı, halkların kardeşliği için tek yol devrim şiarıyla birleştirmek, ırkçılığa, şovenizme ve milliyetçiliğe karşı proletarya enternasyonalizmi bayrağını yükseltmek her zamankinden daha gereklidir ve önemlidir.

Kasım 2005 ✘

"Alt kimlik - üst kimlik" değil, kendi kimliğimizi istiyoruz!

Kasım ayı sonlarına doğru medyada öne çıkan tartışmalardan biri, Türkiye'de "alt kimlik", "üst kimlik" ya da "Türklük" veya "Türkiyelilik" kavramlarının üzerine yürütülen tartışma oldu. Görünürde tartışmanın bir yanında Başbakan Erdoğan ve taraftarları, diğer yandan da CHP Genelbaşkanı Baykal'ın Erdoğan'a karşı takındığı tavır ve CHP somutunda Kemalist kesim ve destekleyicisi burjuva kalemşorlar duruyor. Benzeri bir tartışma iki sene önce "Türkiyelilik" tanımı üzerine yürümüştü. O dönem Erdoğan'ın tavrına karşı esas olarak Hürriyet gazetesinin baş kalemşorlarından Oktay Ekşi gibi kalemşorlar vardı. Deniz Baykal ise, Erdoğan ile Paris'te Süreyya Ayhan'ın yarışını izlemiş ve Erdoğan'ın sohbetinin ortağı olmuştu.

Andaki "alt-üst kimlik" tartışması-

nın özü de, "Türkiyelilik" tartışmasıyla aynıdır. Başbakan Erdoğan, "Kürt sorunu var" dedikten sonra gazetecilerin sorularına verdiği yanıtlarda, *"Kürt sorunu farklı bir olaydır, PKK terörü veya terör sorunu farklı bir olaydır. Bunları birbirine karıştırmayacağız. Bunları birbirinden ayıralım. Kürt vatandaşı benim vatandaşımdır. Bunlar birer alt kimliktir. Bu alt kimliği biz kimlikle karıştırmayacağız. Ben ne dedim? Tek millet, tek bayrak, tek vatan dedim. Bunu bir defa paylaşacağız." (Hür. 23 Ağustos 2005)* tavrını takındı.

Her şeyden önce vurgulanması gereken şey Erdoğan'ın bu tavrı yeni değil. Ağustos'ta Erdoğan bunu söylediğinde tartışmalar esas olarak "Kürt sorunu var" tespitiyle ilgili olduğundan bu konu arka planda kalmıştı. Cıngar koparan konuşma, Erdoğan'ın 23 Kasım tarihinde AKP'nin TBMM grubunda yaptığı konuşma oldu. Sözkonusu konuşmada eleştirmenlerin öne çıkardığı yerlerden biri şöyledir:

"Sapkınlar, hukuksuz alanlara kayanlar, bu ülkenin maşeri vicdanını asla teslim alamazlar. Bunlara karşı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı, 73 milyon için sigortadır. Bizi; Kürt'ü, Laz'ı, Çerkez'i, Türk'ü, doğulusu, batılısı, güneylisi, kuzeylisi ile, inananı inanmayanı ile birleştiren bu üst kimliktir. Bu ifademden rahatsız olanlar da var. Onlara, bilimsel bazı çalışmalar yapmalarını tafsiye ederim." (akt. Oktay Ekşi, Hürriyet, 26 Kasım 2005)

Alıntıyı okur için anlaşılır kılmak için özetlersek, sonuçta söylenen şey, "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı bir üst kimliktir", Kürt, Türk, Laz, Çerkez vd. ise bu üst kimlik altında birleşen alt kimliklerdir.

Erdoğan'ın bu tavrı Türklük damarlarına basılan kalemşorların kuyruğunu acıtmış olacak ki, hemen Anayasanın 66. Maddesi'ne sarıldılar... *"Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür."* diyordu bu madde! Ve buna göre üst kimlik de Türk olmaktır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını üst kimlik olarak göstermek, bölücülüğe temel atmak, Türkiye'nin birliğini ve bütünlüğünü dinamitlemekti...

Bu kalemşorların hissiyatını dile getiren siyasetçi ise Deniz Baykal oldu. Baykal, Erdoğan'a nasıl muhalefet yapılacağını göstermek için önce Erdoğan'ın konuşmalarında "Türk ulusu" kavramını kullanmadığını ileri sürdü. Ardından da şu tavrı takındı:

"Türk milleti kavramını kafanın içine sindireceksin. Türk milleti demekten korkmayacaksın, utanmayacaksın, mahcup olmayacaksın. Türk milleti demenin kimsenin etnik kimliğine tecavüz olmadığını bileceksin." (akt. Oktay Ekşi, Hürriyet, 26 Kasım 2005)

Oktay Ekşi ise yazısının sonunda şunları savunmaktadır:

*"**Türk ulusu** elbet çeşitli etnik kökene mensup insanlardan oluşmaktadır. Bunların kendi etnik kökenleri dahil hangi değerleri önemsiyorlarsa hepsini korumaları, geliştirmeleri elbet haklarıdır.*

*Ama **Türk ulusunun** bireyleri sıfatıyla onlar bir de 'Türk' üst kimliğine sahiptirler. Bunu reddetmek, **kendi geleceğini Türk ulusunun geleceğinden ayırmak** demektir. Ona izin vermek, hiç kimsenin haddi değildir." (aynı yerden)*

Vatan gazetesinden Güngör Mengi ise, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığını

milli niteliği olmayan bir üst kimlik olarak değerlendirip Atatürk milliyetçiliğinin savunuculuğunu açıkça yapmakta ve o da Baykal'ın tavrını destekleyip Erdoğan'ı eleştirmektedir.

Erdoğan ise Baykal'ın kendisine "Türk milleti" kavramını kullanmadığı yönlü eleştirisine cevap verirken mecliste yaptığı sözkonusu konuşmada 80 kere "Türk milleti" kavramını kullandığını söylemektedir. Devamen *"Ama evet, üst birleştirici kimlik mutlaka saklı kalmak kaydıyla, insanlar 'Ben Kürt'üm' diyebilmeli. Çıbanbaşı, bunu yasakladığınız zaman kopuyor." (Hürriyet, 28 Kasım 2005)* tespitini yapmaktadır. CHP'ye yanıt vermeye çalıştığı bir tavrında da şunları savunmaktadır: *"CHP'nin internet sitesinde bir yerde bile Türk milleti ifadesi geçmiyor. Orada Kürt, alt-üst kimlik meselesi benim söylediğim aynı anlamda söyleniyor. Tayyip Erdoğan ifade edince niye rahatsızlanıyorsunuz?" (Hürriyet, 27 Kasım 2005)*

Bu arada iki yıl önce "Türkiyelilik" tartışmasına verdiği örneği yine verdi. Sözkonusu örnek ABD'li olma örneğidir. Başbakan şöyle diyor:

"ABD'de zenciler, beyazlar var. Hepsi ABD vatandaşlığını üst kimlik olarak kabul etmiş. Çok farklı etnik kimlikler var. Uluslararası bir yarışma olur. Bir zenci 100 metrede birinci olur, bayrağı sırtına alır birincilik kürsüsüne çıkar. Gözündeki yaşları görürsünüz. İşte mesele budur. Bu bilinci bütün vatandaşlara verebilmek, aslolan budur." (aynı yerden)

Erdoğan'ın bu tavrını *"Türk milletinin başka bir kimyasını zehirlemek istiyorlar"* diye yorumlayan Gözcü gazetesi yazarı Kemal Baytaş, Türk tanımı yerine Türkiyelilik tanımının kullanılmasını Atatürkçülüğe, cumhuriyete karşı bir tavır olarak savunmaktadır. Baytaş, şunları da savunmaktadır:

"...bu ülke Atatürk'ün millete aşıladığı vatan-bayrak, Türklük duygu ve bilinciyle kurtarıldı. Bu kutsal duygular yok edilirse bu vatan, bu bayrak için kim şehit olacaktır?" (akt. Hürriyet, 28 Kasım 2005)

"Türkiye değişik kökenlerden gelen ve üst Türk kimliğiyle eşit koşullarda vatandaşlık bağıyla bağlı 70 milyon Türk'ün malıdır." (aynı yerden)

Baytaş'a göre Türkiye Türklerindir ve Erdoğan'ın 1994 yılında Kayseri'de yaptığı bir konuşmada Hürriyet gazetesinin "Türkiye Türklerindir" sloganını eleştirmesi, Sevr'cilerin tezini savunmasıdır.

Daha düne kadar AKP hükümetinde bakan olarak görev yapan, şimdi ise Anavatan Partisi Genel Başkanı koltuğuna yapışan Erkan Mumcu ise, "alt-üst kimlik" tartışmasının Türkiye'ye yararı olmadığını tespit etmenin yanısıra şu görüşleri savundu:

"Bizim millet oluşumuz, her şeyden önce ortak değerlere, ortak bir tarihe ve ortak ülküye sahip olmamızdan kaynaklanır. Bin yıldan daha uzun bir süredir yaşayan bir milleti 'alt kimlik-üst kimlik' tartışmalarıyla şubelere ayırmaya kalkarsanız, sonunda milletin kendi tarihine, millete ihanet etmiş olursunuz." (Hürriyet, 29 Kasım 2005)

"Vatan-millet-sakarya" temelinde tavır takınanlar tartışmaları sürdürüyor. Peki ama aralarındaki dalaş neyin nesi?

Görünürde tartışmanın iki tarafı var. Bunlar bir yanıyla gerçekte Türkiye'deki egemenler arasındaki iktidar dalaşının tarafları.

Bir yandan "Türk"lüğün vurgusunu yapan şoven tutucu kesim, diğer yanda ise liberal burjuva siyasetin savunucusu milliyetçi kesim. Bu iki taraf arasında bir yanıyla da 82 yıllık faşizmin varlığını sürdürmesi ile burjuva demokrasisi yönünde çözülmesi savunusu biçimindeki farklılıklar var. Ama ulusal sorun sözkonusu olduğunda bu iki tarafı da birleştiren bir temel var: Türk milliyetçiliği, şovenizmi!

Tartışma özellikle "Kürt sorunu" tartışmaları temelinde yükselen bir tartışma. Türkler kendi aralarında, Kürtlere hangi kimliği atfedecekleri üzerine tartışıyor. Kimi, Kürtlere –tabii ki tüm ulusal azınlıklara da– Türk milletinin bir parçası olmayı bahşediyor! Kimi de, Kürtlerin ve ulusal azınlıkların etnik kökenlerinin farklılığını kabul etmekte, ama bu farklı etnik kökenlileri bir üst kimlikte birleştirmeye çalışıyor. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı ve bu temelde Türkiyelilik.

Kürtlerin kendilerinin ne istediğini soran yok tabii ki! Yine bize düşen üst kimlik sahiplerinin bize reva gördükleri kimlik oluyor! Bir türlü ısınamadık biz, bu bize zorla verilen kimliklere. Kimliğimizin bizden alınmasına da hiç ısınmadık!

Biz Kürt ulusundan insanlar, işçiler, emekçiler, yani Kürt halkı, Türk işçi ve emekçilerini kardeş biliriz. Biz Türk milletinden işçi ve emekçilerle birliği, faşist Türk devletine karşı ortak mücadeleyi savunuyoruz.

Ama biz, şimdi yürüyen tartışmalarda dile getirilen ve bize bahşedilmek istenen kimliklerden, ne üst kimliği, ne alt kimliği, ne Türkiyeliliği; hiçbirini istemiyoruz! Biz kendi kimliğimizi istiyoruz. Ne azını, ne de fazlasını!

Kürt ulusu tanımı Kürtlerin ulusal kimliğinin adıdır. Türk devleti kurulduğundan beri Kürtlerin ulusal kimliğini, ulus olarak varlığını red ve inkâr etti. Bugün de bu siyaset egemen. TC'nin Kürtlerin ulusal kimliğini red ve inkâr etmesi, Kürtlerin ulus olarak sahip olması gereken en demokratik hakkının, haklarının ellerinden alınmasını da beraberinde getirmiştir. "Alt-üst kimlik" tartışması bu inkârda belli bir değişiklik yaratsa da, tabuyu kırmada belli bir rol oynasa da, sonuç olarak Kürt ulusu yine de Türk ulusundan ayrı bir ulus olarak kabul edilmemektedir. Bu yaklaşıma göre yine Kürtler, Lazlar, Gürcüler, Araplar, Romanlar... alt'ta kalmaktadır. Altta kalanın da canı çıkıyor!

Biz artık altta kalmaya, canımızın çıkmasına razı değiliz. Kürt halkının kendi hakları için mücadelesi de, Türk devletinin ulusal baskısının artık cana tak demesindendir...

"Türkiyelilik" de esas olarak Türk devletinin resmi sınırları içindeki Kuzey Kürdistan'ı, Batı Ermenistan'ı inkâr eden bir tanımlamadır.

Bu inkârı içinde barındırarak kullanılan Türkiye kavramı, sözkonusu coğrafyanın Türk milletine ait bir coğrafya olduğunu dile getiren bir tanımlamadır. "Alt-üst kimlik", TC vatandaşlığı vb. tartışmaları da bu temelde yürütülmektedir. Tek başına bu tavır bile gözönüne alındığında, tartışmadaki tarafların –kendi aralarındaki farklılıklara rağmen– tavırlarının, Türk milliyetçiliğinin, şovenizminin savunuculuğu olduğu ortaya çıkar.

Tüm şoven ve milliyetçilerin köküne kibrit suyu!

30 Kasım 2005 ✘

REFERANDUM OYUNU GERÇEKLEŞTİ...

Sırada seçimler var!

Geçen sayımızdan bu yana Irak-Güney Kürdistan'daki gelişmelerde öne çıkan esas konu Anayasa'nın oluşturulması, taslak üzerine pazarlıklar ve 15 Ekim'de referanduma sunulması ve tartışmaları oldu.

İşgale karşı direniş, işgalcilere saldırı eylemleri ve işgalci güçlerle yerli işbirlikçilerinin direnişçilere karşı sürdürdüğü saldırı savaşı ise, Irak-Güney Kürdistan işgalinin kopmaz bir parçası olarak değişik düzeylerde sürüyor. Bu süreçte işgalci güçlerin kimi yeni sahtekârlıkları, ya da işkenceler, sahte haber uydurmalar bağlamında yalanları da hep daha fazla gün ışığına çıktı, çıkıyor.

Saddam'ın "yargılanması"nın başlatılması ise esas olarak işgalcilerin Irak'a "demokrasi ihraç" etmelerinin bir aracı olarak kullanılmaya çalışılıyor.

Irak-Güney Kürdistan işgalinin ne kadar insanın yaşamına mal olduğu üzerine de değişik istatistikler, hesaplar yapılmaktadır. Her araştırma kimin yaptığına bağlı olarak farklı sonuçlar ortaya koyuyor. Verilen rakamların farklılığından bağımsız olarak ortaya konanların ortak noktası onbinlerce insanın işgalci güçler tarafından katledildiğidir. Kimine göre bu 25 bin, kimine göre ise 100 bin civarındadır. Ölen ABD askerlerinin sayısı da bu arada 2000'i geçti.

"Özgürlük" götürüleceği söylenen Irak-Güney Kürdistan'da işkenceler, gözaltında kayıplar, hedef gözetmeksizin çoluk çocuk, yaşlı genç, kadın-erkek, kısacası herkesimden insanları katletmeler günlük yaşamın doğal bir parçası durumunda. İşkence sadece işgalci güçler tarafından değil, yerli işbirlikçiler tarafından da uygulanan bir baskı aracı.

Uluslararası Kayıplara Karşı Mücadele Komitesi (ICAD) Irak'taki durumu şöyle ortaya koymaktadır:

"Saddam diktatörlüğü döneminde alışık olduğu baskılar, ABD ve Büyük Britanya öncülüğündeki işgalci güçler ve onların yerli işbirlikçileri tarafından artarak devam etmekte. İşkenceler, katliamlar, kaçırma ve gözaltında kaybetmeler günlük yaşama damgasını vurmakta." (2 Temmuz 2005 tarihli gazetelerden)

Bu gerçeklere bir de işgalci güçlerin işgale karşı mücadele edenleri, ya da işgale karşı olma ihtimali olduğunu düşündükleri insanları zindanlara tıkaması (kimi verilere göre bunların sayısı 60 bin civarındadır), sadece savaş sürecinde değil, direnişçilere karşı da Napalm ve beyaz fosfor bombası kullanması vb. olgular eklenince, işgalcilerin "demokrasi ihraç" etmenin değil, baskı zulüm uygulamanın gücü oldukları da açığa

çıkmaktadır.

Uzun uzun anlatmaya bile gerek kalmadan, sorunun özü vurgulanırsa, işgal ile işgalci olma olgusu burjuva anlamda da demokrasi ile bağdaşmaz. Sorunun özü bu gerçeğin ezilen emekçi kitlelere kavratılması meselesidir. Her kim ki işgal altındaki bir ülkede demokrasinin varlığından, özgürlükten bahsediyorsa, niyeti ne olursa olsun, bilin ki o işgalcilerin yalakalığını yapma durumundadır.

Kaçırma, tehdit olayları ve keyfi tutuklamalar gibi yaptırımlar Güney Kürdistan'da da sık sık yaşanan olaylardır. Özellikle Arap ve Türkmenlere karşı terörize etme olayları son dönemde giderek artış gösteren olaylardır.

Talabani'nin Irak Cumhurbaşkanı olarak işgal güçlerinin geri çekilmesine karşı çıkması ve işgal güçlerinin geri çekilmesi durumunda *"Irak'ta kaos olur, belki iş savaş, yabancı müdahale olur, komşularımız girer."* demesinin evet maddi temeli vardır.

Bunun hem iç çelişkiler bağlamında, yani Arap-Kürt, ya da Şii-Sünni kesim arasındaki çelişkilerin varlığını sürdürmesi bağlamında; hem de halkın yaşam koşullarının çekilmezliği bağlamında maddi temeli vardır.

Yapılan kimi kamuoyu araştırmalarına göre Irak-Güney Kürdistan'da halkın %82'si işgale, işgalcilere karşıdır. Halkın yaşam koşullarında da iyileşme değil, kötüleşme vardır.

Örneğin Saddam rejimi döneminde BM'nin Irak'a uyguladığı ambargo yüzbinlerce çocuğun yaşamına malolmuştu. Bu dönemde sadece yüzbinlerce çocuk değil aynı zamanda yüzbinlerce yetişkin insan da yaşamını yitirdi. Yani o dönemde de Irak halkı çok kötü durumdaydı. Ama buna rağmen petrol karşılığı verilen malzeme planlı ve düzenli biçimde halka ulaştırılıyordu.

Şimdi ise, Saddam rejimi de yok, BM'nin ambargosu da. Ama halkın durumu daha da kötü. Bir yandan yiyecek maddeleri yetersizken, diğer yandan ama tam da bu yetersizlik nedeniyle de fiyatlarda fahiş artışlar yaşanıyor. En basitinden, çok kısa sürede pirincin fiyatı %80, şekerin %25, yemek yağının %50 oranda artmıştır. İşsizlik oranı ise %70 civarında tahmin edilmektedir.

Uğruna işgal savaşı yürütülen petrol veya enerji kaynaklarının sahibi bir ülkede, halk enerji sıkıntısı çekmektedir. Cereyan çoğunlukla kesiliyor ve ayda ancak 40-50 litre benzin ya da mazot alınabiliyor. Tabii ki alma gücü varsa? Kiralar bağlamında da fiyatlar çok yükselmiştir. Ev sahipleri şimdi en az iki ya da üç katı kira talep ediyorlar.

Yolsuzluk ise almış başını gidiyor! Milyarlarca doların nereye harcandığı belli değil(!) mi acaba? Daha şimdiden yönetimde olanların sermayelerinin milyarlarca dolarla hesap edildiği de medyaya yansıyan haberler arasındadır.

Kısacası, Irak-Güney Kürdistan'da durum işgalcilerin ve yerli işbirlikçilerinin propaganda ettiği gibi iyi değil. Egemenler değişmiş, iktidar el değiştirmiş ama halk daha da kötü duruma düşürülmüştür. Halkın çoğu Saddam'dan kurtulmaya sevinmiş, ama bu sevinci çok kısa sürede kursağında kalmıştır. İşgalcilerin de gerçekte onlara vereceği bir özgürlük, refah olmadığını kendileri her gün yaşayıp görmektedirler.

ANAYASA TASLAĞI PAZARLIKLARI

İşgalcilerin BM şahsında ortaya koyduğu "geçiş takvimi"ne göre Anayasa taslağının 15 Ağustos'ta parlamentoya sunulup onaylanması gerekiyordu.

Anayasa taslağını oluşturmak için 71 kişilik bir komisyon kuruldu. Komisyonda yer alan Sünni kesimin temsilcilerinin anayasa maddelerine karşı tavırları Anayasa taslağının 15 Ağustos'ta parlamentoya sunulmasını da erteletti.

Taraflar arasında öne çıkan tartışmalar esas olarak, federasyon, laiklik ya da şeriat savunuculuğu, Irak'ın nasıl bir devlet olacağı üzerine tartışmalar; İslam dininin anayasanın temeli olup olmayacağı, Kerkük'ün, peşmergelerin durumu ve Kürtlerin sekiz sene sonra kendi kaderlerini tayin için referandum sorunu; kadınlara tanınacak haklar veya bunların çerçevesinin çizilmesi; Baas partisinin yasaklanması sorunu; petrol gelirlerinin paylaşımı vb. sorunlarda öne çıktı.

Bazı konular dışında Şii kesimle Kürt kesimi arasında genelde bir uzlaşı vardı. Sünni kesim ama bunlardan ayrı telden çaldı müziğini... Anayasa taslağının yazılı biçimi daha önceden hazırlanmış ve Anayasa komisyonunun önüne konmuştu. Sorunun özü esasta önlerine konan anayasa taslağını onaylayıp onaylamamaktı. Taraflar arasındaki görüşmelerde çelişkiler ortadan kalkmadı.

Özellikle Sünni kesimin ikna edilmesi için pazarlıkların sürmesi nedeniyle önce 22 Ağustos'a sonra da üç gün daha ertelendi.

ABD emperyalizminin yetkilileri Sünni kesimin temsilcilerine Anayasa taslağını onaylama yönünde dayatmada bulundular. Bush ise açıkça Sünnilere tehditlerle birlikte çağrıda bulunarak Anayasa Komisyonu'nda yer alan temsilcilerinin taslağa onay vermesini istedi. Bu dayatma ve tehditler de Sünni kesimin temsilcilerini ikna etmeye yetmedi.

Kendilerine verilen tavizlere rağmen, Sünnilerin Anayasa taslağını onaylamaması nedeniyle Anayasa taslağı 28 Ağustos'ta parlamentoda okunarak onaylandı. Tüm çabalara rağmen Sünnilerin taleplerinden taviz vermemesi sonucu da, Bush açıkça Sünnilerin taleplerine esneklik gösterilmesini istedi. Anayasa komisyonu ve parlamento da buna uygun davrandı. Anayasa taslağında kimi değişiklikler yapıldı. Bu değişiklikler temelinde verilen tavizlerden biri, örneğin Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkının anayasada yer almaması gibi Kürtler açısından önemli bir konuda verilen bir tavizdi. Baas Partisinin yasaklanması formülasyonu "Saddamın Baas Partisi" biçiminde değiştirildi.

Sünni kesime verilen bu tavizler de yetmedi. Bir bölümü uzlaşmanın yolunu açık bırakırken, büyük bir kesimi ise referandumda anayasaya hayır demek için çaba göstereceklerini ilan ederek anayasaya hayır deme tehditlerini yükselttiler.

Bu tehditleri esas olarak Geçici Anayasa'da Kürtlere verilen bir hak olan veto hakkına; 18 eyaletin üçünde üçte iki çoğunlukla reddedilmesi durumunda anayasanın da reddedilmesi hakkına dayanıyordu. Sünnilerin etkin olduğu bölgelerde üçte iki çoğunlukla anayasaya hayır oyunun çıkma olasılığı da yüksekti.

Bu olasılık taraflar arasında anayasa

taslağı üzerindeki pazarlıkların referanduma kadarki süreçte de sürdürülmesini beraberinde getirdi.

Esas olarak ABD emperyalizmi, tabii ki yerli işbirlikçileri de ne olursa olsun anayasaya evet oyu çıkması için çaba gösterdiler. Bunun bir yolu da Sünnilere yeni tavizler vermekti. Fakat, yeni tavizlerin de sınırlı olacağı, bunların Sünnileri ikna edip etmeyeceğinin garantisinin olmadığı, temsilcilerin açıklamalarının da sandıkta kullanılacak oyların anayasaya evet oyu olmasının garantisi olmayacağı gerçeğine uygun olarak seçim yasasında da değişiklik yapıldı.

Referanduma gitme sürecinde Sünnilere verilen tavizlerin başında ise, 15 Aralık'ta yapılacak genel seçimlerden sonra oluşacak mecliste bir anayasa komisyonunun kurulması ve ilk dört aylık süreçte meclisin anayasada değişiklikler yapabileceğiydi. Anayasa referandumundan üç gün önce verilen bu taviz sonucunda Sünnilerin bir kesimi anayasa taslağına evet oyu verecekleri açıkladı.

Seçim yasası bağlamında yapılan değişiklik ise, Sünnilerin ikna olmaması durumuna göre yapılan değişiklikti. Buna göre hesaplar, seçimlere katılıp oy verenlerin sayısına göre değil, kayıtlı seçmen sayısına göre yapılacaktı. Bu değişiklikle kayıtlı seçmen, seçim sandığına gitmese de oy oranı bağlamında hesaplanacaktı ve bunlar, referandumu bilinçli olarak boykot etseydi bile, anayasaya evet oyu vermiş gibi hesap edilecekti. Anayasa taslağının reddi için üç bölgede ve kayıtlı seçmenin üçte ikisinin hayır demesi gerekiyordu. Kabul edilmesi için ise salt çoğunluk yetiyordu.

REFERANDUM

Anayasa bağlamında öne çıkarılması gereken en temel gerçeklerden biri, bu anayasa taslağının işgalci güçler tarafından dayatılan bir anayasa olduğu; bu anayasanın onaylanmasının aynı zamanda işgali ve işgalcileri meşru kılma anlamına geldiğidir.

Başta işgalci güçler olmak üzere yerli işbirlikçilerinin de propagandasını çokça yaptığı "demokratik" referandum kelimenin gerçek anlamında işgal ve sıkıyönetim altında gerçekleştirildi.

13-16 Ekim tarihleri arasındaki dönemde gece sokağa çıkma yasağı kondu. Polis ve asker dışındakilere silah taşımak yasaklandı. Sınırlar kapatıldı, şehirlerarası seyahat yasaklandı. Referandum sürecinde her tür aracın trafiğe çıkması yasaklandı. Kuralları ihlal edenlere 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası veya 500 bin dinardan 500 milyon dinara kadar para cezası verilecekti.

15.5 milyon civarında olduğu söylenen seçmen 6200 civarındaki oy verme merkezinde oy verecekti. 160 bin işgal gücüyle birlikte 100 bin Iraklı polis ve asker, toplam 260 bin civarında kolluk gücü seçimin "güvenliğini" koruyacaktı... Bu koşullarda 15 Ekim'de referandum gerçekleştirildi.

ABD emperyalizminin temsilcileri daha oy sayımı bile bitmeden "muhtemelen oy çokluğuyla anayasa"nın onaylandığı biçiminde açıklama yapmaya başladılar.

Seçime katılım yapılan açıklamalara göre %60 civarında olmuştu. Seçim komisyonu, sonuçları açıklama işini özellikle Sünni kesimin seçim sahtekarlığı

yapıldığı yönündeki itirazları üzerine erteledi.

Özellikle Sünni kesimin etkin olduğu bölgelerde, seçmenlerin referandumda oy kullanması için gerekli olan oy sandıklarının çoğu yerde açılmadığı yönlü itirazlar da, seçim sahtekarlığı yapıldığı yönlü itirazlara eklendi.

Basına yansıdığı kadarıyla, Sünnilerin etkin olduğu El Anbar'da 207 oy kullanma merkezinin 144'ü açılmıştır. Kimi diğer merkezlerde de Anayasaya hayır oyu verecek seçmenlerin oy kullanma imkanı ellerinden alındı. Irak genelinde 380 kadar seçim merkezinde oy sandıklarının açılmadığı ve bunların hemen hemen tümünün de Sünnilerin etkin olduğu bölgelerde olduğu da gözönüne alındığında, seçim sahtekarlığının çok açık olduğu ortadadır.

Oy sayımının en baştan işgalci güçlerin kontrolünde ve işbirlikçileri tarafından yapıldığı, belirleyici olanın gerçekte oy kullananlar değil, sayımı yapanlar olduğu da açık bir gerçektir. Bu gerçeğe bağlı olarak en başından söylenebilecek şeyin, referanduma evet sonucunun çıkacağıydı. Böyle de oldu.

En başta emperyalist kurum ve kuruluşların başından gelen Birleşmiş Milletler'in Irak gözlemcileri, "oy verme işleminin demokratik normlara uygun olduğunu" ve "referandumun sağlıklı bir şekilde yapıldığını" açıkladılar.

Evet, işgal altında, tankların, topların gölgesinde "bir demokratik referandum" gerçekleşmişti... Sonucu da, iki bölgede reddedilmesine rağmen, çoğunlukla anayasaya evet denmişti! İşgalciler bir başarıya daha imza atmışlardı...

Anayasa referandumu süreci ve bu süreçteki gelişmeler yeniden şu gerçeği gözler önüne sermiştir: Irak-Güney Kürdistan'da kartlar hâlâ karılıyor. Yerli güçler arasındaki çelişkiler sürüyor. Bu çelişkiler gelecekteki çatışmaların zeminini oluşturuyor.

Anayasa referandumu oyunu geride bırakılarak hemen 15 Aralık'ta yapılması planlanan genel seçimlere hazırlıklara başlandı. Bu süreçte de öne çıkan sorunlardan biri, Sünni kesimin legal siyasi yaşama katılması konusunda ikna edilmesi ve seçimleri boykot etme yerine, seçimlerde yer almasını sağlama çabaları oldu.

GÜNDEMDE YİNE SEÇİMLER VAR

"Geçiş takvimine" göre 15 Aralık'ta yapılacak seçimlerle Irak'ta "demokrasiye" geçiş ve yönetimin Iraklılara "devri" tamamlanmış olacak...

Bu, aynı zamanda işgal güçlerinin de Irak'tan çekilme planlarını yeniden gözden geçirmesi ve ne kadar işgal gücünü ne zaman geri çekeceğini belirlemesini gerektirmektedir.

Kuşkusuz ki, anda yürüyen tartışmalara bakıldığında da görülebileceği gibi, işgal güçlerinin belli bir kesiminin geri çekilmesi işi, istendiğinde hemen mümkündür. Önümüzdeki süreçte de giderek işgal gücünün sayısında düşürülmeler gerçekleştirilecektir. Ama sorun şu ya da bu kadar sayıdaki işgalci gücün geri çekilmesi sorunu olarak görülmemelidir. Bir bütün olarak işgal sorunu olarak görülmek zorundadır bu mesele.

Bu bağlamda belirleyici olacak olan şey, ABD emperyalizminin çıkarlarına

uygun bir "yerli" yönetimin sağlanmasıdır. Bu ise, Irak'taki güçlerin kendi aralarında anlaşmış, barışık olmasını da gerektirir. İşgale karşı direnişin önemli ölçüde bastırılmasını da. 15 Aralık'taki seçimlere yüklenen esas misyon da budur.

Yani ABD'nin istediği bir yönetimin, sürekli ve yerli yerine oturmuş; ABD emperyalizminin çıkarlarına ters davranmayacak bir yönetimin oluşmasının bir başlangıç adımı olarak düşünülmektedir genel seçimler.

Onlar böyle düşünüyor, hesaplarını bunun üzerine kuruyorlar. Ama gelişmeler istedikleri gibi olacak mı? Bunu da belirleyecek olan tek yanlı olarak ABD'nin tavrı değildir. ABD'nin Irak'taki hesaplarının en başta yanlış olduğu artık biliniyor. Her geçen gün daha fazla taviz vermek zorunda kaldığı da...

15 Aralık genel seçimlerinin bir başka yönü de, bu seçimlerin kalıcı meclis, hükümet ortaya çıkarmasıdır. Anayasa'da ilk dört ayda değişiklikler yapılabileceği imkanı da değişik güçler tarafından hesapta tutulmaktadır. Tam da bu hesapla, hemen herkes mecliste koltuk kapma ve geleceği belirlemek için mücadele etmektedir.

Bu bağlamda daha önce 30 Ocak seçimlerini, 15 Ekim anayasa referandumunu boykot eden Sünni kesim de seçimlere katılma durumundadır. Bu tavır değişikliğinin birinci kaynağı anayasa referandumu öncesinde 15 Aralık'taki seçimlerden sonra oluşacak mecliste anayasa da değişiklikler yapılabileceği yönlü taviz iken; bir diğer kaynağı da, Türkiye'nin arabuluculuğu ile kimi Sünni liderlerin İstanbul'a çağrılması ve ABD yetkilileri ile ortak görüşmelerde Sünni liderlerin ikna edilmiş olmasıdır.

Çok yönlü hesapları arasında Türkiye'nin bundaki hesaplarından biri, Sünnilerin seçimlere katılmasıyla Kürtlerin parlamentodaki temsil gücünün azaltılmasıdır. Bu hesap tutabilecek bir hesaptır da.

Kürtlerin kendi aralarındaki seçim yarışı ise, kimi zaman çatışmalara kadar varmaktadır. KDP ve YNK esas olarak diğer Kürt partilerine fazla yaşam hakkı tanımama tavrı içindedirler. Geçen seçimlerde ortak listeyle seçime katıldıkları gibi bir durumun yeniden yaşanıp yaşanmayacağı şimdilik belli değil.

Genelde seçimlere katılacak olan parti ve grupların sayısı 300 civarındadır. Bunlar içinde kimileri de blok olarak katılmaya karar vermiş durumda.

Seçimlerde oy alma bağlamındaki hesaplara göre, Şii kesim yine birinci sırada, Sünni kesimin ikinci ve Kürtlerin de üçüncü sırada yer alacağı düşünülüyor. Eğer bu biçimiyle sonuç gerçekleşirse, geleceğin Irak-Güney Kürdistan'ın da Kürtlerin işi daha da zorlaşacaktır. Aynı zamanda yapılabilecek anayasa değişiklikleriyle, hem Irak bir islam devleti olabilir, hem de Irak'ın federal yapısında değişiklik yapılıp Kürtlerin otonomisi, ya da özerkliği sınırlandırılabilir. Kısacası, Kürtlerin elde edeceği haklar bağlamında da kartlar hâlâ karılmaktadır. İç savaşın, çatışmaların temeli varlığını koruyor. Neler olacağını ise önümüzdeki süreçte göreceğiz.

Açık olan şey, işgalcilerden, emperyalistlerden ezilen halklara dost olunmayacağı gerçeğidir.

5 Aralık 2005 ✘

Sömürgeciler özde hep aynı!

Kürdistan'ı işgal ve ilhak eden sömürgeci güçlerin Türkiye, İran, Suriye ve Irak olduğunu herkes biliyor. Irak'ın ABD emperyalizmi öncülüğünde Saddam rejimini devirip işgal etmesi ve bu işgalin sürüyor olması; işgal sürecinde KDP ve YNK gibi önde gelen Güneyli Kürt örgütlerinin ABD ile işbirliği ve bu işbirliği temelinde belli haklar elde etme vb. olgular, Irak devleti somutunda sömürgeci gücün durumundan belli bir değişikliğe yol açmış durumda. Bu bağlamda taşlar yerine tam oturmuş değil. Türkiye, İran ve Suriye bağlamında ise özde değişen bir şey yok. Bu sömürgeci güçler, kendi aralarındaki çelişkilere, dalaşa rağmen, Kürt ulusal meselesi sözkonusu olduğunda birlikte hareket etmekten geri durmuyorlar. Tersine, ne kadar ortak hareket edebileceklerinin her zaman zeminini arıyor ve Kürt ulusunun ulusal istemlerini kanla, barutla, tankla, topla boğmaya çalışıyorlar.

Bu üç sömürgeci gücün son yıllarda üzerinde birleştiği esas noktalardan biri Irak'ın işgali sonrasında Güney Kürdistan'da "bağımsız" federe bir Kürt devletinin oluşmasını engelleme amacıdır. Bu amaçlarına varabilmeleri esas olarak ABD emperyalizmi ve Irak'lı güçlerin tavırlarına bağlı olduğundan, fazla bir şey yapamamaktadırlar.

Buna rağmen ama, Kürtlerin devlet kurma veya kendi kendini yönetme durumuna benzeri bir yapılanmaya –özerklik veya federasyona– sahip olmasını engellemek için çaba göstermektedirler. Türkiye'nin ABD emperyalizmini karşısına alarak Güney Kürdistan'a müdahale etme isteği, niyeti olsa da, gücünün buna elvermemesi, Güney Kürdistan'a müdahalesi durumunda ABD ile karşı karşıya kalması durumu, Türkiye'nin bu yönde hareket etmesini engellemektedir.

Bunun da doğrudan bir sonucu olarak Türkiye, eğer bağımsız bir Kürt devleti oluşursa daha kötü olur, Kuzeyli Kürtler de bağımsızlık ister vb. düşüncesiyle, Güneyli Kürtlerin merkezi Irak devleti çerçevesinde kalarak otonomiye sahip olmasına gözyumma, kabul etme siyasetine yöneldi. Bu yöneliş de TC'nin esas olarak Kürt ulusal hareketinin, işbirlikçi temelde de olsa devletleşmesini engellemenin hesaplarıyla; Güneyli Kürtlerle işbirliği yapma temelinde Kuzey'i kurtarma hesabıyla gerçekleşen bir yöneliş. Yani kısacası TC'nin bu siyaset değişikliği de onun Kürt düşmanlığını ortadan kaldırmıyor, İran ve Suriye sömürgecileriyle işbirliği yapmasına engel olmuyor. Suriye ile İran ABD emperyalizminin saldırı hedefleri arasında. Bu aynı zamanda birlikte hareket etmelerinin temelini de genişletiyor. TC ise ABD ile bunlar arasında postacı rolü oynarken Kürtlere karşı olma temelinde bu güçlerle hareket ediyor.

İran sömürgecileri Güney Kürdistan'da otonomi yönündeki gelişmeleri engellemek için doğrudan ABD'ye karşı tavır al-

ma yerine, Irak'lı güçler içinde Kürtlerin otonomisine, ya da Irak'ın federal yapısına karşı olan kesimlerle ve hükümette çoğunluğu oluşturan Şii kesimle ilişkileri geliştirme temelinde hareket etmektedir. Ulusal köken temelinde birlik imkanı olmayınca dini temelde birlik aranmaktadır. Güneyli Kürtlerin esas olarak Sünni mezhebinde olması da bu temelde kullanılmaktadır.

Bu üç sömürgeci güç Güney Kürdistan'da Kürtler lehine olacak gelişmeleri engellemek için çaba gösterirken tabii ki esas olarak da "kendi" devlet sınırları içindeki Kürt hareketine, örgütlerine karşı saldırganlaşmaktadırlar. TC'nin Kuzey Kürdistan'da savaşı kızıştırdığı ve her geçen gün Kürtlere daha yoğun saldırdığını biliyoruz. Son aylarda Doğu Kürdistan'daki gelişmeler ulusal baskı, zulüm bağlamında İran sömürgecilerinin Türk sömürgecilerinden geri kalmadığını açıkça ortaya koyuyor. Kısaca da olsa bu gelişmelere bakarsak karşımıza aşağıda aktaracağımız gerçekler çıkmaktadır.

KOLLUK GÜÇLERİ HALKA SALDIRIYOR... DOĞU KÜRDİSTAN'DA DA İSYAN HAKLIDIR!

Çok kabaca tespit edilirse, Doğu Kürdistan'da Kürt ulusal hareketi ve mücadelesi İran'da şah rejiminin devrilmesi ve molla rejiminin kurulması sonrası dönemde esas olarak suskun bir döneme girdi. Bunun temel nedeni tabii ki molla rejiminin tüm muhalefeti yerlebir etmesi ve her türlü muhalefete yaşam hakkı tanımaması gerçeğidir. Dinci, islamcı faşizmin koyu karanlığı Doğu Kürdistan'da Kürt ulusal mücadelesinin üzerine de çöktü.

Kürt ulusal hareketi esas olarak Güney ve Kuzey parçalarında kendisini kabul ettiren bir mücadele olarak sürdü. İran sömürgecileri de Kürt ulusuna karşı sömürgeci birlik çerçevesinde, bir yandan "kendi" Kürtlerini zorbalıkla bastırırken diğer yandan ama esas olarak diğer parçalarda gelişen Kürt hareketine karşı olma temelinde mücadele yürüttüler, yürütüyorlar.

İran sömürgecilerinin TC ile işbirliği de esas olarak Kuzey'deki Kürt ulusal mücadelesine önderlik eden PKK'ye karşı olma temelinde gerçekleştirildi. Bu temeldeki anlaşmalar TC ve İran devletlerinin en üst yetkilileri tarafından da kabul edilen gerçeklerdir.

Temmuz 2004 sonlarına doğru Başbakan Erdoğan ile görüşen Rafsancani şunları tespit etmişti: *"Terörün ne anlama geldiğini biliyoruz. PKK'den biz de çekiyoruz. Kuzeydeki Kürt bölgemizde bizim güvenlik güçlerimizle de çatışıyorlar." (Hürriyet, 29 Temmuz 2004)*

Rafsancani'nin bu tavrının günümüzdeki yansıması ise şöyledir: *"Sizin başınıza PKK, bizim başımıza PEJAK belasını açtılar. İran ve Türkiye'nin bu belaların üstesinden geleceğine inanıyorum." (Hürriyet, 2 Aralık 2005)*

Bu tespiti yapan kişi, bir dönem Türkiye'de Erbakan'ı destekleyen ve üniversite öğrencilerinin türban eylemlerine verdiği destekten dolayı "persona non grade", yani istenmeyen kişi ilan edilen, İran'ın eski Ankara Büyükelçisi; şimdi de İran'ın Dışişleri Bakanı Manouxehr Mottaki'dir. Mottaki Kasım sonu-Aralık başı dönemde Türkiye'ye gelip başta Cumhurbaşkanı ve Başbakan olmak üzere "yüksek" yetkili şahıslarla temaslarda bulundu. Yukarıda

aktardığımız tespiti ise CHP lideri Baykal ile görüşmesinde yaptı. Mottaki Irak'ın bölünmesine ve bir Kürt devletinin kurulmasına ihtimal vermediğini de sözkonusu görüşmesinde dile getirdi. Biz ama PKK ve PJAK'ya karşı tavıra bakalım.

Mottaki'nin tavrı, İran egemenlerinin Kürt örgütlerine karşı tavrının ve bu tavır temelinde TC ile işbirliği yaklaşımının değişmediğini bir kez daha göstermektedir.

Hürriyet gazetesinin "PEJAK" diye aktardığı örgüt PJAK'dır. Bunun Türkçe açımlaması ise Kürdistan Özgür Yaşam Partisi'dir. Mart 2004 yılında birinci kongresini gerçekleştiren PJAK, 9-19 Kasım 2005 tarihinde ikinci kongresini gerçekleştirdi. Kendi açıklamalarına göre PJAK, Abdullah Öcalan tarafından ortaya konan "Konfederalizm" anlayışının *"Koma Komalên Kurdistan sisteminin Doğu Kürdistan'daki kolu"*dur. Savunduğu siyaset de tabii ki Öcalan şahsında ortaya konan Kongra-Gel veya PKK'nin siyasetidir. Bu gerçeklik gözönüne alındığında İran rejiminin hedefe yerleştirdiği ve son dönemde sık sık gerilla güçlerine saldırdığı PJAK'ya karşı mücadelesi, PKK'ye karşı mücadelenin bir devamı niteliğindedir. Eskiden PKK'nin Kürdistan'ın diğer parçalarında gücü olsa da, esas olarak TC'ye karşı mücadele yürütmesi tavrı değişmiştir. PKK, tamamen değişmiş ve bütünüyle reformist temele oturmuş siyasetine uygun olarak Irak'ta da, İran'da da, Türkiye'de de değişik isimler altında partiler oluşturdu. Bunun Irak'takinin adı PÇDK İran'dakinin ise PJAK'dır. İran rejimini en çok rahasız eden şey de PJAK'nın çalışmalarını esas olarak Doğu Kürdistan'da, yani İran devletinin resmi devlet sınırları içinde yürütmesidir.

PJAK'nın siyasetinin reformist bir siyaset olması ama Doğu Kürdistan'da Kürtlerin reformist temelde de olsa kendi haklarını istemesini ve bu temelde mücadele etmesini engellemiyor. Tersine, PJAK'nın özel olarak Doğu Kürdistan'da çalışmalar yürütmesi, Kürtlerin kendi demokratik hakları için mücadele etmesini teşvik etmektedir. Bu anlamda önemli bir rol oynamaktadır. Bir bağlamda molla rejiminin kurulmasından bu yana Doğu Kürdistan'da ulusal mücadele temelindeki bir mücadelenin yeniden giderek yükselmesinin temeli atılmıştır. Son yıllardaki gelişmeler Kürdistan'ın şu ya da bu parçasındaki mücadelenin diğer parçaları etkilemesi gerçeği her zamankinden daha çok kendisini göstermektedir.

İran-Doğu Kürdistan'da gelişmenin bir yanı bu iken diğer yanı da Cumhurbaşkanı düzeyindeki İran yönetiminin Haziran ayında yapılan cumhurbaşkanlığı seçimleriyle daha da tutucu, dinci kesimin eline geçmesidir.

Kürtlerin önemli kesimi Cumhurbaşkanlığı seçimlerini *"Seçimlere katılmak İran'daki anti-demokratik ve teokratik sistemi kabul etmektir"* açıklamasıyla haklı olarak boykot etti. Bu boykot tavrı doğal olarak egemenlerin hoşuna gitmedi. İkinci turda Cumhurbaşkanlığına seçilen Ahmedinejad ise, Qasımlo ve Şerefkendi gibi KDP-İran'ın liderlerinin katlinden sorumlu olanlardan biri.

Kürtlerin seçimleri boykot tavrına sıcak bakmayan egemenler, Kürtlerin PJAK'yı desteklemesi, İran kolluk güçleri tarafından geçen yıllarda katledilen PKK / HPG gerillalarının katledilmesinin yıldönümünde onları anması ve katledilmelerini lanetlemesi, Barzani'nin Kürdistan Bölgesi

Başkanlığı'na seçimini kutlaması vb. tavırları da Kürtlere saldırmanın gerekçesi yaptı. Buna bağlı olarak da Doğu Kürdistan'da Kürtlere karşı saldırıların, baskıların giderek yükseltilmesi sözkonusu oldu. Özellikle Haziran-Ağustos ayları İran devletinin Kürtlere saldırılarının yoğunlaştığı aylar oldu. Şimdilik bu saldırılar, gerginlik sakinleşmiş görünse de, daha güçlü patlamaların temeli varlığını koruyor. Bu yaşananlara bakıldığında Kürt ulusunun Doğu Kürdistan'daki mücadelesinin giderek gelişeceği tespiti yapılabilir.

İran ve Doğu Kürdistan'daki gelişmeler bağlamında dikkat çekilmesi gereken önemli noktalardan biri de "dış etken"dir. Bu bağlamda İran'ı atom silahı üreteceği iddiasıyla baskı altına almaya çalışan ABD emperyalizmi, İran'a müdahalenin koşullarını oluşturmaya çalışmaktadır. Irak'taki işgale karşı direniş ABD'nin hesaplarını bozsa da, ABD'nin İran'ı öyle ya da böyle kendi istediği biçime sokmak için çaba göstereceği açıktır. Bu bağlamda ABD emperyalizmi Irak'ta Güney Kürdistanlı örgütlerden KDP ve YNK ile yaptığı işbirliğini, Saddam rejiminin devrilmesini ve Kürtlere tanınan kimi hakları, "özgürlük ihraç etme" düşüncesi için kullanmaktadır. ABD emperyalizmi Doğu Kürdistan'ı ve Kürtlerin mücadelesini de İran yönetimini "içten" zayıflatmanın bir aracı olarak kullanmaya çalışıyor.

Kabaca özetlediğimiz bu çerçevede İran sömürgeci güçlerinin Doğu Kürdistan'da Kürtlere yönelik saldırılarına da kısaca bakabiliriz. Herşeyden önce bilince çıkarılması gereken noktalardan biri, İran'ın ulusal baskıyı uygulama bağlamında olmasa da, Kürtlerin ya da başka ulus veya ulusal azınlıkların varlığını kabul etme bağlamında TC'den farklı bir yaklaşıma sahip olduğudur.

Bilindiği gibi TC'de anayasal olarak *"Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür."* diye Türk olmayan tüm ulus ve ulusal azınlıklar –dini azınlık olarak kabul edilen Rum, Ermeni, Musevi'ler dışındakiler– Türk diye ilan edilmiştir. Kürtlerin ulus olarak varlığı gibi, ulusal azınlıkların da ulusal varlıkları inkar edilegelmiştir.

İran'da ise durum böyle değil. İran devleti Kürtleri, Türkmenleri, Azerileri vd. ulusal köken olarak varlığını kabul etmektedir. Hattâ Doğu Kürdistan'a Kürt Bölgesi, Belucistan, Kuzistan vb. bölgelerin adını da koymaktadır. Bu ulus veya ulusal azınlıkların dilleri yasak değil. Bu bağlamda İran sömürgeciliği ulusal baskıyı inkârcı siyaset temelinde değil, ırkçı, ayrımcılık temelinde, Fars olmayan ulus ve ulusal azınlıkları Fars ulusuna tabi kılma, ikinci sınıf görme temelinde ulusal baskıyı uygulamaktadır. Bu farklılığa rağmen ama sömürgeciler arasında çok benzerlik var.

İran, Doğu Kürdistan'da koruculuk sistemini oluşturmaya çalışıyor. Basın üzerindeki baskılar yoğunlaştırılıyor. Düşüncesini ifade etme özgürlüğü ayaklar altına alınıyor. Kimi Kürtçe gazeteler ya da Kürtlerin haklarını savunan gazeteler yasaklanıyor. Kimi gazetelerin yazarları, sorumluları tutuklanıyor, hapse tıkılıyor. Kürtlerin hakları için mücadelede göze batanlar gözler önünde kurşuna diziliyor, katledilenlerin cenazeleri ailelerine verilmiyor. Ya da devletten şikayetçi olmamaları ve cinayet hakkında konuşmamaları şartıyla cenazeler ailelerine teslim ediliyor. Katledilenlerin aileleri sürekli tehdit altında bırakılıyor. Şu ya da bu nedenle devleti pro-

testo eden yürüyüşlere saldırılar, yürüyüşçülere kurşun sıkmalar, işyerlerinin tahrip edilmesi, evlerin aranması, gerekçesiz gözaltına almalar, sokakta dayakla ya da tutuklamada işkenceyle katletmeler vb. vb. durumlar, İran kolluk güçlerinin uygulamaları, baskılar, zulümler oluyor…

Burada sıraladığımız baskılar özellikle son dönemlerde yeniden gündemde olanları. Bunlar kuşkusuz ki Kürt halkı ne kadar çok kendi haklarına sahip çıkma ve bu haklar için mücadele etme durumundaysa, baskılar da buna paralel yoğunlaşıyor. Haziran ayında yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerini boykot etme tavrı sonrasında Doğu Kürdistan'da giderek yoğunlaşan baskılar, 9 Temmuz'da Mahabad'da, seçimleri boykot tavrından öne çıkan Şivanê Qadri isimli gencin katledilmesi; kurşunlanıp cesedinin arabaya bağlanıp şehir içinde gezdirilmesi olayı, Kürt halkının baskılara karşı protesto eylemlerini yükseltmesinde bir manivela oldu.

Mahabad'da başlayan protestolar kısa sürede Doğu Kürdistan'ın diğer şehirlerine de sıçradı. Protestolarda devletin Kürtlere yönelik siyaseti gibi, devletin kolluk güçleri de hedef alındı. Karakollara saldırılar düzenlendi. Eylemlerde polis ve askeri güçlerle çatışmalar yaşandı. İran sömürgecileri, dinci faşizmin tüm ağularını Kürtler üzerinde kusmaya başladı. Protesto eylemlerine, yürüyüşlere kurşunlarla, gaz ve ses bombalarıyla karşılık verildi. Kepenk kapatma eylemleri de tehditlerle, kapılar, pencereler kırılmakla yanıtlandı. Doğu Kürdistan'ın kimi şehirlerine askeri yığınıklar yapıldı. Hürriyet gazetesinin 6 Ağustos tarihli nüshasındaki habere göre bu askeri yığınaktaki asker sayısı 100 bindir. Helikopterler Kürtlerin yerleşim alanları üzerinde sürekli uçuşlar yaptı… Bir başka deyimle Doğu Kürdistan'da ilan edilmemiş bir olağanüstü hal yaşandı bu süreçte. Bunun da ötesinde Kürtlere *"Hamaney siz Kürtlere eylemlere son vermeniz uyarısında bulunuyor, aksi takdirde size karşı kimyasal bomba kullanırız."* biçiminde tehditler de savruldu. Kısaca özetlenirse, keyfi gözaltılar, cinayetler, işkenceler, hapis cezaları, gazetelerin yasaklanmasıyla Kürt halkı sindirilmeye çalışılıyor. Göze batan gerçeklerden biri de, İran yönetiminin özellikle "öncü" kesime yönelmesi durumudur. Gerek Mahabad'da Kürt gençleri arasında mücadelenin sembolü olarak görülen Şivanê Qadri'nin katledilmesi ve gerekse de gazetelere yönelik baskılarda özellikle sorumlu ve yöneticilerin, aydınların tutuklanması gibi edimler, İran'ın Kürtlerin "öncü"lerinin "başını ezme" siyaseti güttüğünü ortaya koyuyor.

Yaklaşık iki ay süren bu çatışmaların kısa bilançosu 30 civarında insanın katledilmesi, yüzlercesinin yaralanması ve binlercesinin de gözaltına alınması ve işkencelerden geçirilmesidir. Gözaltına alınanlardan kimilerinden haber almak bile mümkün olmuyor. Ölenlerin bir bölümü gözaltındaki işkencelerle katledilmiştir.

Tüm bu yaşananlar İran sömürgeci devletinin Kürt ulusuna karşı baskı ve zulümde sınır tanımadığını, tanımayacağını bir kez daha göstermektedir. Doğu Kürdistan'da da Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunun ancak İran sömürgeci devletine karşı devrim mücadelesiyle elde edilebilirliğini de göstermektedir bu mücadele.

Sorun bu gerçeği görüp buna uygun mücadele vermektedir.

3 Aralık 2005 ✘

Mardin Kızıltepe'de Kadın Festivali yapıldı!

"Nasıl anlaşalım bu devletle?" Günbegün bu çelişkiyi yaşıyor mücadele içindeki Kürdistanlı kadın. Ve bizzat yaşadığı için de çelişkiyi bu şekilde ifade ediyor. Ancak, tam da bu noktada ufku Türk devletiyle "uzlaşma-barış"la sınırlı Kürt ulusal hareketinin çemberinde tutulu kalıyor. Görev ideolojik-siyasi mücadeleyle bu çemberi parçalamak, çelişkinin çözümünün Türk devletine karşı devrimci mücadelede olduğu doğru görüşünü hakim kılmaktır.

Mardin'in Kızıltepe ilçesinde çeşitli siyasi ve kültür etkinliklerinin düzenlendiği "2. Kızıltepe Kültür Sanat Kadın ve Çocuk Festivali" 22-25 Eylül tarihlerinde yapıldı.

Kızıltepe'nin ana caddeleri Kürtçe ve Türkçe olarak hazırlanmış eflatun renkli pankartlarla doluydu: "Başaklar Diyarında Zîn'ler –Zînên Li Welatê Simbilan"... Belde, festivale hazırlanmıştı.

Kızıltepe, kadınlar üzerinde koyu feodal baskıların yaşandığı, kadınların büyük çoğunluğunun hâlâ evinden çıkamadığı bir ilçe. Kürdistan'ın birçok ilinde / ilçesinde olduğu gibi burada da "töre" adına kadınların öldürüldüğü ya da intihara sürüklendiği sayısız olay yaşanıyor. Bunların bir dizisi ne mahkemelere ne de basına yansıyor. Fakat bu noktada da artık bir değişiklik sözkonusu. Örneğın, Mardin/Kızıltepe'de aile fertleri tarafından taşlanarak öldürülen Şemse Allak olayı, kadın hareketinin çabasıyla Kuzey Kürdistan-Türkiye kamuoyuna yansımıştı. Kızıltepe, sosyal hakları bırakalım bir yana, kadınların can güvenliğinin bile olmadığı bir ilçe... Diğer yandan ama, Mardin-Kızıltepe bir kadın belediye başkanına sahip: Cihan

Sincar. Sadece bu gerçek bile Kürt ulusal hareketi içinde kadınların uyanmışlığına ve feodal zincirleri zorlayarak yeni bir konum elde etme mücadelesinde yol almışlıklarına işaret ediyor. Kızıltepe'de yapılan Kadın Festivali, bunun bir kere daha altının çizilmesi açısından da anlamlı, önemliydi.

"Kadınlar Toplumsal Barışı Tartışıyor" forumu

Festivalin ikinci günü (23 Eylül, Cuma) "Kadınlar Toplumsal Barışı Tartışıyor" başlıklı bir forum düzenlenmişti. Bu tartışma forumuna çok farklı kesimlerden kadın konuşmacılar çağrılmıştı. Diyarbakır Barış Anneleri İnisiyatifi'nin temsilcisinin yanısıra Hay-Gin Ermeni Kadın Örgütü temsilcisinin, Demokratik Özgür Kadın Hareketi temsilcisinin yanısıra hükümet partisi AKP'nin Kadın Kolları Genel Başkanı'nın konuşmacı olduğu bir forum. Anlaşılacağı gibi oldukça geniş bir yelpaze!...

Forumun dikkat çekici bir yönü de üçhatta dört dilde simultane tercüme yapılmasıydı: Kürtçe, Ermenice, İngilizce ve Türkçe... Herkesin kendi dilinde konuştuğu, ancak ortak tartışmanın hiç aksamadan yürüdüğü bir panel... Toplantıya (özel davetli) yaklaşık 150 kadın katılmıştı. İzleyiciler arasında Mardin, Diyarbakır ve Kürdistan'ın diğer illerinden gelen Belediye Meclisi üyeleri kadınlar ve kadın örgütlerinde aktif kadınlar vardı.

Konuşmacıların her biri kendi bakış açısıyla "Kadın ve toplumsal barış" konusunda pozisyonunu ortaya koydu. Fakat hemen hemen hepsinin ortak kaygısı Newroz'dan beri süren linç hareketleri ve körüklenen Kürt düşmanlığıydı. Bu anlamda konuşmacılar çokca Kürt ve Türk halklarının kardeşliğine, 'Kürtler'in ülkeyi bölmek değil, barış istediğine', 'kadınların toplumsal barışta oynaması gereken role', 'Kürt sorununun, Kıbrıs sorununun, Ermeni sorununun... çözümünün demokrasiden geçtiğine', 'şiddetin faydalı olmadığı'na vs. vs. vurgu yaptılar. 'Demokrasi ve barış': Bu söylemin içeriğinin Kürt ulusuna ve ulusal azınlıklara en alt düzeyde kültürel hakların tanındığı burjuva demokrasisi olduğu gayet açıktı. Konuşmacılar döne döne buna vurgu yapıyorlardı. Avrupa Parlamentosu Milletvekili Feleknas Uca konuşmasında buna biraz daha 'açıklık' getiriyor ve demokrasinin içeriğini bugün Avrupa Birliği'nde geçerli kıstasların kabulüyle sınırlandırıyordu.

AKP Kadın Kolları Genel Başkanı Selma Aliye Kavaf, hükümetin kadınların güçlendirilmesini ne kadar önemsediğini anlattı. Buna örnek olarak da 'haydi kızlar okula' kampanyasını gösterdi. Kızlarını okula göndermeleri için para teşvikinin yapıldığını, paranın da babalara değil, annelere verildiğini anlattı. Salondan buna, verdiğiniz üç kuruş para, onun için de bütün gün banka kapısında bekliyoruz şeklinde tepki geldi.

Diyarbakır Barış Anneleri adına konuşan Azize Yiğit, "AKP hükümetinden birşeyler umuyorduk. Çünkü islam dininde eşitlik vardır. Fakat değişen bir şey yok... Erdoğan Diyarbakır'a geldi, söz verdi. Ama sözünün arkasında durmuyor... Bugün Kürt sorununun gündeme gelmesini sağlayanlar Kürtçülük için mücadele edenlerdir. Bunların muhattab alınması lazım. Kürtler arasında 'iyi Kürt - kötü

Kürt' ayrımı yapılmasına izin vermemeliyiz." diyerek AKP hükümetini eleştirdi.

Sabah saat 9'da başlayıp öğleden sonra 16.30'da biten forum, kapanış öncesinde bir de "Sonuç bildirgesi" hazırladı. Bu sonuç bildirgesinde kadınların barış ve demokrasi istemi bir kez daha vurgulanıyordu. Kısa tutulmaya özel önem verilen Sonuç Bildirgesi'nde şunlar söyleniyor:

"2. Kızıltepe Kültür Sanat Kadın ve Çocuk Festivali kapsamında yapılan "Kadınlar Toplumsal Barışı Tartışıyor" başlıklı kadın forumunda; değişik çevrelerden kadınlar olarak toplumsal barışı ele aldık. Birbirimizi dinledik, birbirimizi anladık ve birbirimizi anlayınca toplumsal barışın daha kolay gerçekleşebileceğini fark ettik. Bu bir kadın toplantısıydı, ama sadece kadın sorunları konuşulmadı; insanlığı tehdit eden ortak sorunlar, çevre kirliliği, ormanların yok edilmesi, salgın hastalıklar, yoksulluk ve toplumsal çatışma konuları da tartışıldı, çözüm önerileri gündeme getirildi.

Böyle anlamlı bir buluşmayı gerçekleştirmede ev sahipliği yapan Kızıltepe Belediye Başkanı Sayın Cihan Sincar'a ve emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz. Yapılan toplantıda oybirliğiyle sonuçlara ulaşıldı.

Farklı kültürel özelliklere, farklı kimliklere, farklı dünya görüşüne ve farklı siyasi tercihlere sahip kadınların, öncelikle kadın olma ortak paydasından hareketle yeni ortak paydalarını keşfetmeleri ve farklılıkları da zenginliğe dönüştürmeleri gerekir. Kadınlarla, hukukun, adaletin, kardeşliğin ve barışın sesini daha çok yükselterek demokratikleşme ve özgürleşme adımlarımızı hızlandırabiliriz. Kürt sorununun çözümünde de demokrasinin çözümleyici gücüne inanıyoruz. Bu birlikteliği yaygınlaştırarak ve derinleştirerek sürdürme kararındayız.

Forum katılımcıları:

Ayşenur Kolivar Abadoğlu... Grup Helesa Solisti; Dr. Aksu Bora... Ankara Üniversitesi KASAUM ... Cevheri... İsveç'ten Pedagog Kayush Chalikman Gavrilof... Hay-Gin Ermeni Kadın Örgütü; Selma Aliye Kavaf... AKP Kadın Kolları Genel Başkanı; Gülten Kışanak... Demokratik Özgür Kadın Hareketi; Filiz Koçali... SDP Genel Başkanı; Fatma Şahin... AKP Gaziantep Milletvekili; Gülcihan Şimşek... Van Bostaniçi Belediye Başkanı; Cihan Sincar... Kızıltepe Belediye Başkanı; Av. Aysel Tuğluk... Asrın Hukuk Bürosu; Feleknaz Uca... Avrupa Parlamentosu Milletvekili; Prof. Serpil Sancak... Ankara Üniversitesi KASAUM; Fatma Nevin Vargün... Demokratik Özgür Kadın Hareketi; Azize Yiğit... Diyarbakır Barış Anneleri İnisiyatifi".

Ve festival yürüyüşü

"Kadınlar Toplumsal Barışı Tartışıyor" forumunun yapılmasının ertesinde foruma katılan kadınların öncülük ettiği bir kadın yürüyüşü planlanmıştı. Toplantıya katılan kadınlar hep birlikte yürüyüşün başlangıç alanına gittik. Orada davul zurna eşliğinde halaylar çekildi. Davul zurna sesini duyan Kızıltepe'liler alana doldular. Ancak, bunların ezici çoğunluğu erkekti. Erkekler alana dolmuşlar, halaya durmuş Belediye Başkanı Cihan Sincar'ı ve diğer kadınlı erkekli grubu izliyorlardı. Kızıltepe'li kadınlar ise, etraftaki binaların pencerelerinde perde-

leri aralayarak olan biteni seyrediyordu. Festival için hazırlanan pankart ve dövizlerle birlikte yürüyüş kolu harekete geçtiğinde ön sırada foruma katılan kadınlar ve onların ardında oldukça kalabalık bir erkek grubu oluştu. Çok geçmeden de "serok Apo" ve "biji PKK" sloganları atılmaya başlandı.

Aynı akşam yapılan ücretsiz açık hava konserinde de benzer bir görüntü sözkonusuydu. Alan her yaştan erkekle doluydu. Belli ki kadınlar evde bırakılmış, getirilmemişlerdi. Onların sayısı oldukça azdı. Ancak, konseri düzenleyenler bu konuda ellerinden geleni yapmışlar, yapıyorlardı. İki genç kadın –biri Türkçe ve diğeri Kürtçe– sunuculuk yapıyordu. Ve sık sık kadınların, kızların nerede olduğu, neden getirilmediği soruldu. Yapılanın kadın festivali olduğu kadınlara alan açmak istedikleri vurgulandı vs... Bunlar gayet olumlu, doğru yaklaşımlardı. Ancak, ortadaki tabloda ilçedeki yapı, özellikle kadınların konumuna ilişkin feodal kalıntıların hâlâ ne kadar köklü olduğu 'gözle görülür, elle tutulur' biçimdeydi.

Kadın barış hareketinin açmazı

Kızıltepe'de yürütülen tartışma ve bunun sonuç bildirgesine yansıyışı bir kez daha Kürt kadın hareketinin ve belirli noktalarda onunla birlikte hareket eden kadın barış hareketinin sınırını ve açmazını göstermektedir. Toplantı aralarında izleyicilerle yürüttüğümüz tartışmalarda bunu gündeme getirmeye çalıştığımızda bir şeyi çok daha iyi gördük: Mücadele içinde yeralan Kürt emekçi kadınları çok şeyi göze almış durumdalar. Esasen kaybedecekleri fazla şeyleri olmadığı güdüsüyle kendilerini öne atıyorlar. En alt düzeyde ulusal hak talepleriyle ilerledikleri zaman dahi faşist Türk devletinin en koyu baskı ve şiddetiyle karşı karşıya geliyorlar. Bunu onlarca kez yaşamışlar, yaşıyorlar. "Eşimiz, kardeşimiz, oğlumuz kızımız ölüyor, cenazemizi almaya gittiğimizde, devlet polisiyleaskeriyle karşımızda dikiliyor. Nasıl anlaşalım bu devletle? Yakınlarımız hapiste, görüşe gittiğimizde Türkçe konuş! diye biniyorlar tepemize. Nasıl anlaşalım bu devletle?... Can güvenliğimiz yok. Nasıl anlaşalım bu devletle?" Günbegün bu çelişkiyi yaşıyor mücadele içindeki Kürdistanlı kadın. Ve bizzat yaşadığı için de çelişkiyi bu şekilde ifade ediyor. Ancak, tam da bu noktada ufku Türk devletiyle "uzlaşma-barış"la sınırlı Kürt ulusal hareketinin çemberinde tutulu kalıyor. Bilinç karartması işte böyle oluyor. "Nasıl anlaşayım bu devletle?" çelişkisiyle kıvranan Kürdistanlı kadınlara PKK'nin sunduğu perspektif, 'taleplerini biraz daha geri çek, devleti bölücü olmadığına ikna et' oluyor. 'Çözüm Avrupa!' oluyor. 'Sen kendi taleplerini değiştir, Türk devletini de Avrupa değiştirir' oluyor. Bu, mücadeleye atılmış, feodal zincirleri önemli ölçüde parçalayarak ilk özgürleşme adımını atmış, ulusal ve cinsel (ve hatta sınıfsal) özgürleşme özlemiyle dolu Kürdistanlı emekçi kadınları ilerletmeyen, en iyi durumda yerinde saydıran bir perspektiftir. Görev ideolojik-siyasi mücadeleyle bu çemberi parçalamak, çelişkinin çözümünün Türk devletine karşı devrimci mücadelede olduğu doğru görüşünü hakim kılmaktır.

Ekim 2005 ✘

ERMENİ SOYKIRIMI HAKKINDA

ATİK'in tavrı üzerine kısaca...

Bu yıl Ermeni soykırımının 90. yıldönümüydü. Soykırım, başta Ermenistan olmak üzere, dünyanın çeşitli yerlerinde yapılan yürüyüşlerle, toplantılarla, panellerle vb. lanetlendi. Soykırımın varlığını kabul edip lanetleyen her parti, örgüt, çevre, dergi vb. kendi görüşleri çerçevesinde soykırıma karşı tavır takındı. Soykırıma karşı tavır takınanlardan biri de ATİK (Avrupa Türkiyeli İşçiler Konfederasyonu) idi. ATİK Nisan ayı içinde soykırım üzerine iki bildiri çıkarıp dağıttı. "24 Nisan 1915 Jenosidini Lanetliyoruz, Yaşasın Halkların Kardeşliği" başlıklı bir broşür ile de ATİK soykırım konusunda genişçe bir tavır takındı.

Herşeyden önce ATİK'in soykırım konusunda genişçe tavır takınması, soykırım etkinliklerine katılmak üzere Ermanistan'a delegasyon göndermesi olumludur. (Bu konuda Mücadele gazetesinin Mayıs 2005 tarihli 190. sayısında bilgi verilmektedir.) Bu olumluluk yanında takınılan tavır içerisinde yanlışlıklar ve eksiklikler de vardır. Bu yazıda, önemli bulduğumuz kimi yanlışlara tavır takınacağız.

SOYKIRIMI KABUL ETMEK İYİDİR AMA YETMEZ!

ATİK Ermeni soykırımının tarihi bir gerçeklik olduğunu kabul etmektedir. Sözkonusu broşürde ATİK'in tavrı şöyledir:

"Ermeniler 20. yüzyılın başlarında insanlık tarihinin tanık olduğu kitlesel bir soykırıma uğradılar. 1915 yılında Alman emperyalizminin sınıfsal-dönemsel ve bölgesel çıkarları uğruna Osmanlı savaş hükümeti tarafından 'tehcir kararnamesi' (zorla göçettirme) ile Ermeni halkı binlerce yıllık tarihi topraklarından zorbalık ve vahşetle kopartıldı, büyük bir bölümü katledildi, sağ kalanlar da dünyanın dört bir yanına sürgün edildi. Bu "Tehcir" uygulaması bir milyonu aşkın bir halkın planlı ve sistematik bir şekilde imhası ve azgın bir soykırıma uğratılmasıdır."

("24 Nisan 1915 Jenosidini Lanetliyoruz, Yaşasın Halkların Kardeşliği" broşürü, sayfa 7-8)

ATİK'in Ermeni ulusuna uygulanan soykırımın tarihi bir gerçeklik olduğunu kabul etmesi olumludur. Soykırımda Alman emperyalizminin sorumluluğu vurgulanmaya çalışılırken ama, sanki soykırımda Osmanlı / Türk devletinin çıkarları yokmuş, soykırım sadece Alman emperyalizminin "*sınıfsal-dönemsel ve bölgesel çıkarları uğruna*" gerçekleştirilmiş gibi yanlış bir değerlendirme de yapılmaktadır. Kuşkusuz bu değerlendirmenin yanlışlığı, soykırımın gerçek nedenini, perde arkasını gizlemeye yarayan bir değerlendirmedir.

Bu yanlışa dikkat çektikten sonra, yeniden ATİK'in soykırımın varlığını kabul etmesinin olumlu olduğuna ama soykırımın

varlığını kabul etmenin yeterli olmadığına dikkat çekmek gerekiyor.

Ermeni soykırımının sonuçlarının günümüze kadar sürdüğünü ATİK de kabul etmektedir.

"Ermeni jenosidi toplumsal bir olgudur. Yaşanmış unutulmaz acı gerçekliktir. Milyonlarca halkın belleğine ve anılarına kültür ve tarihine yerleşmiş toplumsal ağıttır." (agb. sayfa 23)

"Ermeniler tarihi köklerinden kopartıldı. Bu haksızlık, 'çözülemeyen' bir tarihi haksızlık olarak kalmaktadır." (agb. sayfa 9)

Toplumsal bir olgu olan soykırımın, çözülemeyen tarihi bir haksızlık olan soykırımın, sadece tanınmasını, özür dilenmesini istemek yeterli mi? Biz yeterli olmayacağını düşünüyoruz.

ATİK; soykırımı kabul etmeyen, inkâr ve imha siyasetini sürdüren sömürgeci Türk devletinden soykırımı tanımasını istiyor.

"Türk devleti Ermeni soykırımını kabul ederek, Ermeni halkından özür dilemelidir." ("1915 Ermeni Soykırımını Lanetliyoruz" başlıklı bildiri)

"Soykırımın sorumluları tarih / insanlık önünde yargılanmalı, hesap vermeli ve dünyanın dört bir yanına sürgün edilmiş Ermeni halkından özür dilenmelidir." ("Basına ve Kamuoyuna" başlıklı bildiri.)

ATİK'in soykırım bağlamında talepleri, istemleri genel olarak özetlendiğinde, şunlardır: *"Türk devleti Ermeni soykırımını kabul etmelidir; Türk devleti Ermeni halkından özür dilemelidir; soykırımın sorumluları yargılanmalıdır."*

Kuşkusuz genelde soykırım hakkında sessiz kalınma durumunun son yıllara kadar yaşandığı gerçeği bilinçte tutulduğunda, ATİK'in somut tavır takınması ve bu istemleri, talepleri ileri sürmesi olumlu bir gelişme olarak görülmelidir ve biz de bunu böyle değerlendiriyoruz. Fakat bu değerlendirmemiz, ATİK'in tavrını genelde doğru ve yeterli bulduğumuz anlamına gelmiyor.

Kuşkusuz ki yaşanılan soykırım gerçekliğini ortadan kaldıramayız. Zamanı geriye sarıp soykırımı engelleme imkânımız da yok! Fakat, soykırımın etkileri günümüze kadar ulaşıyorsa, Ermeni soykırımı toplumsal bir sorun ise, ki durum böyle olduğunu gösteriyor; o zaman da soykırım hakkında takınılacak tavırların da bu gerçekliği gözönünde tutması gereken tavırlar olması gerekiyor.

1915 yılında Türk, Kürt ve diğer milliyetlerden işçiler, emekçiler soykırımın olmasını engelleyemedi. Engelleyemedikleri gibi önemli bölümü soykırıma katıldı da. Bugün de sömürgeci Türk devletinin şovenist politikalarını engelleyemediğimiz, kıramadığımız oranda sorumluluk taşıyoruz. Bu sorumluluğun bilincinde olarak diasporada yaşayan Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkını savunmalıyız. Ermeni emekçileriyle, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de yaşayan tüm ulus ve milliyetler arasına soykırımla dikilmiş olan duvarları yıkmanın, halkların kardeşliğini sağlamanın tek yolu bu talepleri savunmaktan ve buna uygun davranmaktan geçer.

Çünkü: Sorumluyuz; öncüllerimiz soykırımın olmasını engelleyemedi.

Çünkü: Sorumluyuz; egemenlerin şovenist politikalarının etkisini kıramıyoruz.

Sömürgeci Türk devletinden soykırımın kabul etmesini, özür dilemesini istemek doğrudur, fakat yetmez.

Ermeni ulusu Batı Ermenistan'da soykırımla ulus olmaktan çıkarıldı. Ermeni soru-

nu egemenlerin elinde Türk ırkçılığını kitleler içinde yaymanın önemli araçlarından biri. Bu iki olguyu dikkate alan bir siyaset geliştirilmelidir. Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkı savunulmalıdır.

Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkı talebi sömürgeci Türk devletinin varlığı şartlarında gerçekleşmesi mümkün değildir. Bu ancak işçilerin, köylülerin demokratik halk diktatörlüğü şartlarında gerçekleşebilir.

"Yakın yüzyılda halen acıları canlı ve diri olan, yarattıkları maddi ve manevi yüzlerce değerin, uygarlıkların izleri yaşadığımız topraklarda kalan Ermeni halkının acısı ancak Türkiye (Türk-Kürt-Asuri-Keldani-Rum) vb.) halklarıyla birlikte sorulur. Yaşanan soykırımın inkar edilmesi için her türlü bilim dışı tez ve iddiaların savunulduğu, bir gerçeklikle karşı karşıyayız. Yaşanmamış sayılan, yok kabul edilen Ermeni/Süryani-Keldani/Rum-Helen halklarının tarihsel acıları ancak aynı topraklarda yaşayan halkların kardeşliğiyle giderilebilinir." (agb. sayfa 29)

ATİK Ermeni halkının acısının, hesabının halkların birlikteliğiyle sorulacağını, yaşanılan acıların ancak halkların kardeşliğiyle giderilebileceğini savunmaktadır. Bu doğrudur.

Fakat, ATİK, soykırım ile Ermeniler'le diğer halklar arasına set örüldüğünü görmüyor. Bu seti yıkmanın, halkların kardeşliğini sağlamanın yolunun Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkını savunmaktan geçtiği gerçeğini görmüyor. Bu gerçek görülmediği için, ATİK sadece soykırımın kabul edilmesi, özür dilenmesi ve sorumluların yargılanması taleplerini ileri sürmektedir. Ki sorumluların yargılanması talebinin gerçekte uygulanabilir bir talep olmadığı da bir başka sorun...

Ermeni soykırımı ve tüm katliamların hesabı devrimle sorulacaktır. Devrim yapabilmek için, halkların bölünmüşlüğüne son vermek, halkların kardeşliğini sağlamak, Türk şovenizminin kitleler içindeki etkisini kırmak gereklidir. Bunun için de bayrağına *"emperyalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı mücadele"*yi yazan ATİK'in proleter enternasyonalisti bir siyaseti savunması ve hayata geçirmesi gereklidir ve bu esas olarak görevidir de.

ATİK'in eksik ya da yanlışlarının başında diasporada yaşayan Ermenilerin, Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme ve ayrılma hakkını savunmamasıdır. Kendisini sadece soykırımın kabulü ve TC'nin Ermeni halkından özür dilemesi, sorumluların yargılanması vb. talepleriyle sınırlamasıdır.

TARİHİ HAKSIZLIĞI DÜZELTMENİN YOLU NEDİR?

Ermeni ulusuna yapılan soykırımı tarihi bir haksızlıktır. Bu tarihi haksızlığı ATİK de kabul etmektedir.

"Belki tarihi haksızlıkları düzeltemeyiz ama bir daha tekrar etmemesi için, halklar arasına telafisi zor düşmanlık tohumlarının ekilmemesi için, mücadeleyi sürdürürsek insanları bu türden haksızlıklara karşı uyanık kılabiliriz." (agb. sayfa 3)

"Bu haksızlık, 'çözülemeyen' bir tarihi haksızlık olarak kalmaktadır." (agb. sayfa 9)

Tarihi haksızlıklar konusundaki marksist yaklaşımın ne olduğuna Lenin'in şu tavrıyla cevap vermeye çalışalım:

"Gerçekten de değişik tarihi haksızlıklar

vardır. Öyle (tarihi haksızlıklar/BN) vardır ki, bunlar tarihin ana akışı dışında kalmışlardır; onun akışını engellemezler, rahatsız etmezler, proleter sınıf mücadelesinin derinleşmesini ve genişlemesini engellemezler. Bu gibi tarihi haksızlıkları ortadan kaldırmaya kalkmak gerçekten aptalca bir şey olurdu. Örnek olarak Alsas-Loren bölgesinin Almanya'ya ilhak edilmesini vermek istiyoruz. Hiçbir sosyal-demokrat partisinin aklına ***böyle*** *bir haksızlığın ortadan kaldırılmasını programa almak gelmez. Buna rağmen hiçbir demokrat partisi, bu haksızlığı protesto etme ve tüm hakim sınıfları bu haksızlık yüzünden teşhir etme yükümlülüğünden de kaçmaz. Eğer biz toprak bölümlerinin geri verilmesi talebimizi yanlızca burada bir haksızlık olduğu gerekçesiyle -gelin şu haksızlığı düzeltelim!- diye gerekçelendirmiş olsa idik, bu içi boş demokratik bir saçmalık olurdu. Ama biz bizim talebimizi tarihi haksızlık üzerine ah-u vah ile gerekçelendirmiyoruz; hayır, ülke sınıf mücadelesinin yolunu açmak için serfliğin kalıntılarının ortadan kaldırılmasının gerekliliği ile gerekçelendiriyoruz. Yani proletarya için çok 'pratik' olan acil bir gereklilikle gerekçelendiriyoruz.*

Burada söz konusu olan ***başka*** *bir tarihi haksızlıktır. Öyle (bir tarihi haksızlık/BN) ki, toplumsal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini hâlâ* ***doğrudan doğruya engelliyor. Bu gibi*** *tarihi haksızlıkları ortadan kaldırmayı denemekten vazgeçmek, 'kırbaç tarihi bir kırbaç olduğu için onu savunmak' anlamına gelir." (Lenin, Temel Eserler Cilt 6, Sayfa 125-126, Almanca)*

Ermeni soykırımının tarihi bir haksızlık olduğu konusunda ATİK ile de hemfikiriz. Fakat, bu tarihi haksızlık; tarihin ana akışı dışında kalmış, tarihin akışını engellemeyen, sınıf mücadelesinin derinleşmesini ve genişlemesini engellemeyen türden bir tarihi haksızlık değildir. Öyle olmuş olsaydı, bu tarihi haksızlığı mahkum etmek, protesto etmek yeterli olurdu.

Bu tarihi haksızlık, toplumsal gelişmeyi ve sınıf mücadelesini hâlâ doğrudan doğruya engelliyor. Öyle ki; Ermeni düşmanlığı Türk hakim sınıflarının elinde Türk milliyetçiliğini geliştirmenin en önemli silahlarından birini oluşturuyor. "Ermeni tohumu" sövgüsü günlük dile yerleşmiş durumda. Soykırım yolu ile Ermeni emekçileriyle, Türk, Kürt ve diğer milliyetler arasında bir duvar oluşturulmuştur. Soykırımdan kurtulan, diasporada yaşayan Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, tazminat, soykırımın kabul edilmesi gibi talepleri vardır. Bütün bunlar bize Ermeni soykırımının tarihin ana akışı dışında kalmış bir tarihi haksızlık olmadığını göstermektedir.

Bu gerçeklerden hareket eden bir siyaset geliştirilmeli ve savunulmalıdır.

"Bugün Ermeni müziğinin bu kadar acı ve derin olması hüzün ve kederli olmasının müziğin siyaha yasa bürünmesinin jenosid'ten başka bir nedeni olamaz. Anılar yaralı ve acılıdır. Halen yaşlı Ermeni kadınları siyah yas elbisesini giyer, yıllarca üzerlerinden çıkarmadıkları siyah rengi adeta onun acısının rengi olur. Katliam ve kıyım ağıtları, geri toprağa anayurduna dönüş türküleri Ermeni halkını en fazla derinden etkileyen türkü ve ağıtlardır. Halen kayıp kardeşini, bacısını, amca ve dayısını, teyze ve halasını 'kayıp' olarak arayan mağdurlar vardır." (agb. sayfa 23)

ATİK soykırımı tarihi bir haksızlık olarak kabul etmesine, yaşanılan acıların etkilerinin günümüze kadar geldiğini tespit etmesine rağmen, toplumsal gelişmeyi ve

sınıf mücadelesini doğrudan doğruya engelleyen soykırımı tarihi haksızlığının ortadan kaldırılması konusunda, doğru bir siyaset belirlememektedir.

SOYKIRIMIN SUÇLULARI SADECE EGEMENLER Mİ?

Ermeni soykırımının sorumluları ATİK açısından; İttihat ve Terakki, Alman emperyalizmi ve Kürt feodal ağalarıdır. Yazının girişinde de dikkat çektiğimiz gibi soykırımın ***"Alman emperyalizminin sınıfsal-dönemsel ve bölgesel çıkarları uğruna"*** gerçekleştirildiği görüşü de ATİK tarafından savunulmaktadır. Soykırımda Alman emperyalizminin sorumluluğunu ortaya koymakla, soykırımın Alman emperyalizminin çıkarları uğruna gerçekleştirildiğini söylemek farklı şeylerdir.

Bu yaklaşımın mantıki sonucu, Ermeni soykırımının esas suçlusunun Alman emperyalizmi olduğu düşüncesidir. Fakat bu düşünce yanlıştır. Soykırımın esas sorumlusu ve suçlusu Osmanlı / Türk devletidir. Bu, hiçbir yanlış anlaşılmaya yer bırakmayacak açıklıkta ortaya konmak zorundadır.

Osmanlı / Türk devletinin suçuna ortak olanların en başında Alman emperyalizmi gelmektedir. Alman emperyalizmi, dönemin önde gelen emperyalist güçlerine –İngiliz, Fransız ve onların yanında yer alan Rus emperyalizmine– karşı dalaşta Osmanlı / Türk devletini sıçrama tahtası olarak kullanmaya çalışmıştır. Bu bağlamda Osmanlı / Türk devletinin Ermenileri soykırımdan geçirmesi, Birinci Dünya Savaşı koşullarında Osmanlı / Türk devleti ile Alman emperyalizminin ortak çıkarlarına uygundu...

Soykırımda ama, esas suçlu olmasa da Türk, Kürt, Çerkez halkları olmak üzere bütün Müslüman dinindeki halkların da soykırımda şu ya da bu kadar sorumluluk payı vardır. Soykırımı lanetleyen ilerici, devrimci güçlerin soykırım konusunda doğru bir siyasete sahip olması, sadece ve sadece bu gerçekleri kabul etmesi ve buna uygun davranmasıyla mümkündür. ATİK ama böyle davranmıyor. Sorumluları ortaya koyduğu yerde şu tavrı takınıyor:

"Alman emperyalizmiyle suç ortaklığı içinde olan ırkçı Turancı ittihat terakkici burjuvalar ve onlarla işbirliği içinde olan bir avuç Kürt feodal ağaları tarafından Ermeniler tarihi köklerinden kopartıldı." (agb. sayfa 9)

Soykırımı, Osmanlı / Türk devletinin egemenleri planlamış, uygulamıştır. Fakat soykırıma yerli halk da katılmıştır. Batı Ermenistan'da Ermenilerle yanyana yaşayan Kürtlerin önemli bir bölümü soykırıma katılmıştır. Kürtlerin bir bölümünün soykırıma katılmaması, –Dersim Kürtlerinin büyük bölümünün kırıma katılmaması, önemli sayıda Ermeniyi saklayıp kurtarmaları buna örnektir– Ermenileri saklamaları,yardımcı olmaları bu gerçeği değiştirmiyor.

Türkiye'de de Türk halkının büyük bölümü soykırıma katılmıştır.

"Hiçbir yere" doğru götürülen kafilelere saldırılması, yağmalanması, kadınlara el konulması, tecavüz vb. utanç verici işleri yerli halk da yapmıştır.

Soykırımdan esasta egemenler sorumlu olmasına rağmen, Türk, Kürt ve diğer milliyetlerden emekçiler de soykırımı engellemedikleri gibi, soykırıma katılarak suç işlemişlerdir. Halkların kardeşliği sağlanmak isteniyorsa Türk, Kürt halkının soykırımdaki suç ortaklığı da ortaya konulmalı,

soykırım engellenmediği için, Ermeni halkından özür dilenmelidir.

ATİK soykırım üzerine detaylı tavır takındığı yerde, soykırımda yerli halkın suç ortaklığı konusunda tek laf etmemektedir. Bu doğaldır da! Çünkü onlara göre zaten suçlu olanlar sadece egemenlerdir. Alman emperyalizmi ve onlarla işbirlikçilik yapan İttihat ve Terraki ve bunlara ek olarak da bir avuç Kürt feodal ağalarıdır suçlu olanlar.

Bu bağlamda halkın, daha doğrusu değişik ulus ve milliyetlerden halkların da soykırımda sorumluluk ve suçluluk payları olduğu en başından reddedilmektedir. Nedeni ne olursa olsun, bu tavır da yanlış bir tavırdır. ATİK'in eksik veya hatalarının biri de bu sorumluluğu ve suçluluğu reddetme tavrıdır.

BATI ERMENİSTAN VAR MI?

Ermenilerin soykırım dönemine kadar, Batı Ermenistan'da yoğun olarak yaşadıkları, bu topraklar üzerinde bir ulus teşkil ettikleri olgudur.

Ermeni ulusu, Batı Ermenistan'da soykırım yoluyla ulus olmaktan çıkarıldı. Geriye çok küçük ulusal bir azınlık kaldı. Soykırımdan kurtulan Ermeniler, onların çocukları, aileleri çeşitli ülkelere dağılarak diasporada Ermeni nüfusunu oluşturdular. Diasporada yaşayan Ermeniler için soykırım, dün olmuş gibi hâlâ hafızalardadır. Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme, soykırımın tanınması, tazminat verilmesi gibi talepleri vardır.

Batı Ermenistan geçmişte Ermenilerin üzerinde yoğun yaşadıkları bir ülke idi. Van, Erzurum, Kars, Ağrı, Bitlis Batı Ermenistan'ın önemli şehirleri idi.

Günümüzde Batı Ermenistan coğrafi olarak, tarihi olarak bir ülkenin adını oluşturmasına rağmen siyasi olarak yok. Buna rağmen ama Batı Ermanistan kavramını kullanmamak doğru değildir.

Yazı içinde de vurguladığımız gibi Ermeni ulusuna uygulanan soykırımı gerçeği tarihin akışı dışında kalmış bir tarihi haksızlık değildir. Bu tarihi haksızlık toplumsal gelişmeyi, sınıf mücadelesini şu veya bu şekilde etkilemektedir. Bu nedenle siyasi olarak olmasa da Batı Ermenistan kavramını kullanmak doğrudur. Batı Ermenistan'ın Kürdistan toprakları içerisinde gösterilmesine karşı da mücadele edilmelidir.

ATİK Ermeni soykırımını detaylı olarak işlediği bir yerde, Batı Ermenistan kavramını –bir yer hariç– kullanmamaktadır. Sözkonusu yer de şudur:

"İkinci Enternasyonalin çizgisini benimseyen, sözde 'sosyalist', sözde 'bağımsızlık'çı olan Sosyaldemokrat HINÇAKYAN partisi de Batı Ermenistan da yarı-legal olarak faaliyete başladığı anda..." (agb. sayfa 19)

Burada kullanılan Batı Ermenistan kavramı, günümüz için değil, Osmanlı döneminde Hınçakyan partisinin çalışmaları anlatılırken kullanılmaktadır.

Bu bağlamda ATİK'in bir başka yanlışı da ortaya çıkmaktadır: Batı Ermenistan gerçekliğini kabul etmemek.

ATİK'in Ermeni soykırımı bağlamında takındığı tavır; eksikliklerle, belirsizliklerle, yanlışlarla elele gitmektedir. Bu yazıda önemli bulduğumuz kimi yanlışlara dikkat çekmeye çalıştık. Eleştirilerimizin dikkate alınıp tartışılmasını ve sözkonusu yanlışların düzeltilmesini arzu ediyoruz.

Eylül 2005 ✘

Aşağıda 26. sayımızda, tartışma bölümünde yayınladığımız bir yazı hakkında bir yoldaşın eleştiri yazısını olduğu gibi yayınlıyoruz. ***—stêrka bolşewîk—***

Ulusal marş ve Ey Reqîb üzerine

Sterka Bolşewik'in 26. sayısında, "Kürt ulusal marşı Ey Reqîb ve yazarı Dildar üzerine birkaç söz..." başlıklı ve A. Serdar imzalı bir yazı yayınlandı.

A. Serdar, "Güney'de tartışma konularından biri olan 'ulusal marş' üzerine durmak"ta, konu ile ilgili kendi görüşlerini açımlamaktadır.

A. Serdar önce Ey Reqîb şiirinin yazarı olan Dildar'ın yaşam öyküsünü anlatarak "Kürtlerin büyük bölümü"nün "Ey Reqîb'i ulusal marş olarak benimse"dikleri belirlemesinde bulunmakta, Ey Reqîb'in Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nin ulusal marşı olduğunu vurguladıktan sonra, ulusal marş üzerine tavır takınmaktadır.

ULUSAL MARŞ GEREKLİ Mİ?

Kapitalizmin şafağında, ulusallaşmaya bağlı olarak, ulus devletlerin oluşması ile oluşan devletlerin ulusal marşı da olagelmiştir. Ulusal marş genelde şu veya bu ulusun diğer uluslara üstünlüğüne vurgu yapan, ulusun özelliklerini yücelten, o ulustan olmayı üstünlük sayan vb. özelliklere sahip olmuştur. Başından itibaren ulusal marş aslında burjuvazinin marşı olmuştur. Kapitalizmin yükselme döneminde iç pazarı yaratma peşinde olan burjuvazinin, nüfusun tüm kesimlerini kendi önderliği altında toplayabilmek için kullandığı araçlardan biri de ulusal marş olmuştur. Bunun içindir ki, ulus vurgusu, ulusu yüceltme, milliyetçilik, ulusal marşların temel vurguları olmuştur. Emperyalizm döneminde de ulusal marşların, bu özelliklerinde bir değişme olmamıştır.

Geçmişte emperyalizme karşı verilen ulusal kurtuluş mücadelelerinde, sömürge ülkelerin verdikleri bağımsızlık mücadeleleri içerisinde, yaratılan ulusal marşlar, eğer mücadele devrimci bir yapılanmanın ya da komünist bir yapılanmanın önderliğinde değilse, ezilen ulus burjuvazisinin -ezilen ulusu yüceltme- izlerini, damgasını taşıma durumunda olmuştur. Bir çok halde milliyetçilik ile dinciliğin içiçe geçtiği marşlar sözkonusudur.

Proleter bir önderliğin yarattığı marş; halkların kardeşliğine, sosyalizme; emperyalizme karşı mücadeleye vb. vurgu

yapmakta, ezilen ulus burjuvazisinin damgasını taşıyan ulusal marşlar da ise; şu veya bu şekilde, demokratik bir yanı olsa da ezilen ulus milliyetçiliğinin propagandası yapılmakta, ezilen ulus yüceltilmektedir.

Komünistler açısından, sınıf bilinçli proletarya açısından, ulusal marşların savunulacak, desteklenecek bir tarafı yoktur. Bize, bu anlamda bir ulusal marş gerekli değildir. Bir marşa gereklilik duyuluyorsa, proletaryanın zaten bir marşı vardır: Enternasyonal!

Dil, din, cins, ırk ayrımı yapmayan, dünyada tüm insanları emperyalizme karşı mücadeleye çağıran, sömürüsüz bir geleceğe vurgu yapan Enternasyonal marşı, savunmamız gereken, ulusal marşların alternatifi yapmamız gereken marştır.

A. Serdar genel tavır takındığında; *"Ulusun bir bölümünü oluşturan bilinçli proletarya açısından ulusal marşın esasında kabul edilecek bir özelliği yoktur. Proletaryanın sınıf perspektifini içeren kendi marşı olmalıdır. Sınıf bilinçli proletarya, daha mücadelenin ilk gününden başlamak üzere, ulusal marş olarak lanse edilenin ulusun gerçek anlamda özgürlüğünü getiremeyeceğini ve kurtuluşun ancak başarılı bir devrimin, sosyalizmin işi olacağını, bu hedef için mücadelenin gerekli olduğunu propaganda etmek, bu yönde bilinç taşımak görevine sahiptir."(SB, sayı 26, sayfa 46)* tespitini yapmaktadır ve bu tespit ulusal marş konusunda doğru bir tavırdır.

Fakat o bu doğru tavrı, Ey Reqîb'in değerlendirmesinde, Ey Reqîb'in ulusal marş olarak adlandırılıp savunulması konusunda, çıkış noktası almamaktadır. O, bu genel doğruyu savunurken sorun "Kürt ulusal marşı"na gelince, ulusal marşı da savunabilmektedir.

"Dünya proletaryasının ortak çıkarlarını, amaç ve geleceğini ifade etmesi bakımından bağlayıcılığı olan; ülke, ulus, devlet, sınır... kıskacına mahkum olmayan enternasyonal marşının varlığı ve savunulması ayrı bir realitedir. Özetlemek gerekirse, dünyanın geleceği ulusal marşlarda değil, evrensel anlamda hükmü olan proletaryanın marşı enternasyonalin derin anlam içeren sözlerindedir. Bu gerçek her ulus için geçerli olduğu gibi Kürt ulusu için de mutlak surette geçerlidir." (sayfa 47)

A. Serdar; ulusal marşlara karşı enternasyonal marşını savunur, alternatif gösterir gibi yapmaktadır. O; açıktan, cepheden ulusal marşlara karşı enternasyonal marşını savunmamakta, alternatif göstermemekte, *"enternasyonal marşının varlığı ve savunulması ayrı bir realitedir"* gerçeğini kendi dışında, olgu tespiti olarak yapma durumundadır.

Kürt ulusu için de, günümüz için değil, gelecek açısından enternasyonal marşını alternatif gösterme durumundadır.

A. Serdar; Ey Reqîb şiirinin içeriği ile ilgili, bu şiirin Kürt ulusunun ulusal marşı olduğu, Kürdistanlı komünistlerin neden bu marşa sahip çıkmaları gerektiğini vb. uzun uzun anlatmakta, enternasyonal marşının önemini ise şöyle geçerken anlatıp halletmektedir.

A. Serdar'da bu ikili tavır nasıl olmaktadır?

Bir yandan "bilinçli proletarya açısından ulusal marşın esasında kabul edilecek bir özelliği yoktur." diyeceksin, di-

ğer yandan; "enternasyonal marşının varlığı ve savunulması ayrı bir realitedir" diyerek enternasyonal marşını kendi dışında göreceksin, gelecek açısından da Kürt ulusuna enternasyonal marşını alternatif göstereceksin?

A. Serdar, genel doğru yanında, o genel doğruyu dıştalayan görüşleri de yanyana savunma becerisini gösterebilmektedir. Genel doğrular A. Serdar'da Kürt milliyetçiliğini gizleme vazifesi görmektedir. Ulusal marş konusunda tavır takındığı yerde, özü belirleyen Kürt milliyetçiliği olmaktadır.

"Bilinçli proletarya açısından ulusal marşın esasında kabul edilecek bir özelliği yoktur." doğru belirlemesini yapan A. Serdar, diğer yandan ulusal marş olan Ey Reqîb'i savunabilmektedir.

EY REQÎB NASIL BİR MARŞ?

"Ey Reqîb şiiri süreç içinde milyonlarca Kürdün dilinde ve yüreğinde ulusal marş olarak çoktan yerini almıştır." tespitini yapıyor A. Serdar.

İtirazımız, Ey Reqîb şiirinin, Kürdistan'ın bütün parçalarında, "Kürtlerin ulusal marşı" olarak genel kabul gördüğü tespitine değil, Kürdistani komünist olma iddiasındaki A. Serdar'ın yaptığı belirlemeleredir!!

"Ulusal marşın sözlerinde sınıfsal bakış açısının hakim olmaması (ulusal mücadeleye burjuvazinin damgasını vurması ölçüsünde bunda bir gariplik yok) Kürt komünistlerini marşa karşı bir tepki içine itmemelidir. Sömürge ülke gerçekliği ve parçalanmış bir ulus olgusu dikkate alındığında şiirde ölçülü-dengeli, aşırı milliyetçiliğe (örneğin Kürtlerin üstünlüğü vb. gibi) kaçmayan yurtsever/demokrat bir yaklaşımın hakim olduğu söylenebilir, söylüyoruz. Bu olgu ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde bulunan Kürt komünistleri tarafından mutlak surette hesaba katılmalıdır. Ulusal mücadele momentinin bilince çıkarılması halinde, ulusun geneli tarafından onay almış Ey Reqîb'in Kürt komünistleri tarafından da karşıya alınmaması akıllıca bir tavır olur." (agd. sayfa 43)

A. Serdar'ın bu önemli tespitlerini bir kez daha bilince çıkaralım:

– Ulusal mücadele burjuvazinin damgasını taşıdığı için, Ey Reqîb'de işçi sınıfının sınıfsal bakış açısı hakim değildir.

– Ey Reqîb şiirinde aşırı milliyetçiliğe kaçmayan, ölçülü / dengeli, yurtsever, demokrat bir yaklaşım hakimdir.

– Kürdistan parçalanmış ve sömürge bir ülke olduğu için, ulusal mücadele ön plana çıktığı için Ey Reqîb şiiri, marşı, Kürt komünistleri tarafından karşıya alınmamalıdır.

"Bilinçli proletarya açısından ulusal marşın esasında kabul edilecek bir özelliği yoktur" doğru tespiti, A.Serdar'ı Ey Reqîb'i, ulusal marşı savunmasının, sahip çıkmasının önünde engel değil.

Kürt ulusunun önemli bir bölümünün, Ey Reqîb marşına sahip çıkması, kendi ulusal marşı olarak görmesi, Kürt komünistlerinin de bu marşa sahip çıkması gerektiği anlamına gelmez, gelmemelidir. Ya da A. Serdar'ın terminolojisi ile konuşacak olursak, karşıya almayacağımız anlamına gelmez, gelmemelidir. Bizim savunmamız gereken, komünistler olarak savunmamız gereken, enternasyonal marşıdır. Bugün enternasyo-

nal marşı Kürt yığınları içinde fazla tanınmıyor, genel kabul görmüyorsa, bu komünist alternatifin güçsüzlüğü sonucudur. Buradan çıkarılması gereken sonuç, komünist alternatifi Kürdistan'da maddi bir güç haline getirmek için bıkıp usanmadan çalışmak olmalıdır. A. Serdar'ın yaptığı gibi ezilen ulusun burjuvazisinin damgasını taşıyan ulusal marşı sahiplenmek, savunmak değil!

Ey Reqîb marşı içerik olarak tartışıldığında, ki A. Serdar da içerik olarak tartışıyor, şu olgudur: Bu marş işçi sınıfının, sınıfsal bakış açısından yoksundur. Sorun, A. Serdar'ın dediği gibi "Ulusal marşın sözlerinde sınıfsal bakış açısının hakim olmaması" değil, proleter sınıf bakış açısının hiç olmamasıdır. "Ulusal marşın sözlerinde" sınıfsal bir bakış açısı vardır: Milliyetçi burjuvazinin sınıf bakıç açısı! Yani burjuva sınıfının bakış açısı. Ve bu bakış açısı egemendir. "Kızılın ve devrimin rengi" kelimesinin geçmesi de, marşa proleter sınıfsal bakışlı bir içerik katmıyor. "Kızılın ve devrimin rengi" sosyalizme de atıf değildir. Marşın içeriği bütünlük içerisinde ele alındığında bu kolaylıkla görülecektir.

Ey Reqîb marşının, A. Serdar'ın kendisinin yaptığı Türkçe tercümeye göre, Kürt ulusal burjuvazisi tarafından sahiplenilmesi, Kürtlerin ulusal marşı olarak söylenilmesi gayet anlaşılırdır.

Ey Reqîb marşında;

– Kürdün, Kürtlüğün yüceltilmesi vardır.

"Din, iman ve ibadetimiz her zaman ülkemizdir / Din, iman ve ibadetimiz Kürt ve Kürdistan'dır." Ya da;

"Kürd kavmi her zaman dilde kalacak / Altedemez onu zamanın topu"

sözleri örnek verilebilinir. Kürtler ezilen bir ulus da olsa, Kürtlüğün yüceltilmesinin savunulacak bir tarafı yoktur. Hele bu bir de komünistlik adına yapılırsa çok daha yanlış olur.

"Kimse demesin Kürt ölecek / Kürt yaşayacak / Yaşayacak, hiç inmeyecek Kürt bayrağı"

"Aslanlar gibi ayağa kalkmış Kürt gençleri" vb. tespitler gözönüne alındığında, marşın içeriğini belirleyenin, Kürtlüğün, Kürt olmanın yüceltilmesi olduğu açıktır. Bu içeriktir ki, ezilen ulus burjuvazisini marşı sahiplenmeye, ulusal marş olarak adlandırmaya götürmüştür.

A. Serdar;

"'Bu marş için rahatlıkla Kürtler tarafından ulusal marş olarak kabul edilmiş' tespitine katılabiliriz, katılmalıyız. Şiirin sözlerinin içeriğinden bağımsız olarak bu olguyu kabul etmek gerekir."(sayfa 43) diyerek Ey Reqîb marşını Kürtlerin ulusal marşı olarak kabul etmekte, bu bağlamda ***"şiirin sözlerinin içeriğinden bağımsız olarak"*** Ey Reqîb'i ulusal marş olarak kabul etme eklemesini yapma gereği duymaktadır.

A. Serdar'da ikili tavırların bol olduğu yazısı iyi incelendiğinde görülecektir.

Bir bağlamda "şiirin sözlerinin içeriğinden bağımsız olarak" Ey Reqîb marşına sahip çıkmakta, bir başka bağlamda içerik olarak Ey Reqîb marşını tartışarak; *"şiirin içeriğinde Kürtler adına düşmanlarına açıktan bir meydan okuma vardır."*, *"Kürt ulusunun varlığını öne çıkarmakla yetinmeyip tarihsel geçmişi bugüne taşırıp bağını kurarak kendi kökenine vurgu yapması"*, *"Şiirde devrime, devrimin kızıl rengine vurguda bulunulması gayet anlaşılırdır."*, *"şiirde öl-*

çülü-dengeli aşırı milliyetçiliğe kaçmayan yurtsever/demokrat bir yaklaşımın hakim olduğu söylenebilir" vb. kendi düşüncesine göre Ey Reqîb şiirine bir dizi olumlu özellik atfederek şiire sahip çıkmaktadır.

A. Serdar Ey Reqîb marşına sahip çıkmakla, Ey Reqîb'i Kürtlerin ulusal marşı olarak görmekle yetinmiyor. O aynı zamanda egemen ulus devrimcilerinin bu marşa sahip çıkmaları çağrısını da yapıyor:

"Egemen ulus devrimcilerinin Ey Reqîb'i Kürtlerin ulusal marşı olarak görmeleri ve tanımaları; Kürtlerin ulusal marşının yasallaşması, en azından bunun Kürt ulusunun doğal bir hakkı olduğunu savunmaları ve bu konuda devletlerine baskı uygulamaları gerekir. Kuşkusuz böyle bir örnek tavrın çıkması iyi bir dayanışmacı tutum anlamına gelecektir ve karşılıksız kalmayacaktır." (sayfa 43)

Egemen ulus devrimcilerinin Kürt ulusunun ezilmesine karşı mücadele etmesi gibi, ezilen ulusun ayrı devlet kurma hakkını savunma görevine sahip olduğu gibi, Kürt ulusunun demokratik tüm haklarını savunma görevine sahiptir. Bu bağlamda ezilen ulusun ulusal baskıya karşı tavırlarını da desteklemelidir.

Fakat tartıştığımız bağlamda A. Serdar'ın sorunu ortaya koyuşu yanlıştır. Bir ulusun sahip olması gereken hakkı savunmakla, ulusal marşı savunmak farklı şeylerdir. Hele komünistlik adına ezilen ulustan bir komünist, ezen ulustan komünistlere, devrimcilere ulusal marşa destek verme çağrısında bulunuyorsa, bu ezen ulus devrimcilerinin değil, ezilen ulustan komünistlerin yanlışıdır.

A. Serdar, ezen ulus devrimcilerinin Kürt ulusunun haklarına sahip çıkmasını isteme adına, somut tartışma konusunda onların milliyetçiliğe destek vermesini isteyerek kendi yanlışına, egemen ulus devrimcilerini de ortak etmek istiyor!! Bu arada tabii ki tartışmanın esasının, Kürt ulusunun haklarına sahip çıkma tartışması olmadığı, esas sorunun ulusal marş konusunda komünistlerin tavrının ne olması gerektiği gerçeğinin üzeri de örtülmektedir.

Egemen ulus devrimcilerinin Kürt ulusal sorununda, yanlışlarından kopmaları, Kürt ulusunun ayrı devlet kurma hakkını tutarlı bir şekilde savunmaları çağrısı yapmak, bu bağlamda daha faydalı olurdu.

•••

Kürdistanlı komünistlerin ulusal bir marşa ihtiyaçları yoktur. Sınıf bilinçli proletaryanın Enternasyonal marşı vardır. Görevimiz enternasyonal marşını yaygınlaştırmak, Kürdistanlı kitlelerin malı haline getirmektir. Bolşevizm Kürdistan'da maddi bir güç haline geldiğinde, Enternasyonal marşı da kitlelerin malı haline gelecektir. Sosyal, sınıfsal kurtuluş mücadelesi içerisinde, enternasyonalist, ilerici, sömürgeciliğe, emperyalizme karşı mücadele vurgusu yapan, sosyalizmi öven, propaganda eden marşlar yazılıp söylenilecektir.

Ezilen ulus burjuvazisinin kuyruğunda yer alarak, Ey Reqîb'e ulusal marş adı altında sahip çıkarak, alternatif olunamaz. Komünist olma iddiası, ezilen ulus burjuvazisine karşı tutarlı duruşu ve mücadeleyi gerektirir.

Temmuz 2005 / **B. Fırat** ✗

İBRAHİM KAYPAKKAYA

Li Tirkiyê pirsgirêka netewî...

14. "Mafê Çarenûsiya Netewan" ji mafê damezirandina dewleteke cûde pêve tiştekî din nine:

Revîsyonîstên Şefaqê, bi gotina "...mafê çarenûsiya xwe û ku bixwaze mafê damezirandina dewleteke cûde", ve, "mafê çarenûsiya xwe" ji mafê damezirandina dewleteke cûde weke tiştekî din dibînin. Gotina jorin ancax bi vi awayî dikaribû rast bibiya: "...mafê çarenûsiya xwe, ango mafê damezirandina dewleteke cûde...". Ji ber ku, mafê çarenûsiya xwe ji xwe mafê damezirandina dewleteke cûde ye.

Hevrê Lenin bi caran diyar kiriye ku, mafê çarenûsiya xwe, ji mafê damezirandina dewleteke cûde pêve tiştekî din nine:

"Mesela mafê çarenûsiya netewan **ango** (bmx) cihêbûna wan ya bi temamî bi riya azad û demokratîk û mesela damezirandina dewleteka serbixwe bi çareserkirinê ve were giredan..." (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, sayfa 12)

"Ango, ku em, mana mafê çarenûsiya netewan bi mafê hukukî ve bi cambazîkirinê ve yan jî ne bi 'îcatkirina' manên abstrakt ve, li lêkolina mercên dîrokî û aborî ye tevgerên netewî, bixwazin fêrbin, encama ku em bigêhêjinê, wê bê rev ya mafê çarenûsiya netewan be, wê encama wan netewên ku ji bituniya netewa biyan, ji aliye siyasî û bi damezirandina dewleteke serbixwe û netewî be. (bmx)

"Hin li jêr, mafê çarenûsiya netewan, jî weke mafê dewletê hebuna cûde pêve di maneke din de pêkanîn ji bo çi wê şaş be (bmx) emê sedemên wê yen din jî bibînin. (and. r. 55)

"...Prensîba di programa Marksîstan ya 'mafê çarenûsiya netewan', ji aliyê dîrokî-aborî, mafê xwe yê siyasî tayîn kirin, serxwebûna siyasî, ji damezirandina dewleteke netewî pêve nayê tu maneke din..." (bmx) (and. r. 59)

"...Mafê çarenûsiya netewan yê siyasî, wê nikaribe were maneke din yê ji veqetin û mafê damezirandina dewleteke serbixwe û netewî..." (and. r. 86)

"Kesekî ku serbestiya berdanê diparêze, di sûcê xerabkirina pêwendiyên malbatê sûcdarkirin çiqas axmaxiye û çiqas hereketeke durûyi ye, yên ku azadiya mafê çarenûsiya netewan diparezin jî ango yên ku azadiya cihêbûnê diparêzin jî ango yên ku azadiya cihêbûnê diparêzin jî (bmx), bi teşwîkkirina cihêbûnê ve sûcdarkirin, bi vê qeysê axmaxî û hereketa durûyi ye... Di dewleta kapitalîst de, mafê çarenûsiya netewan, ango mafê netewan yê cihêbûnê (bmx) redkirin, îmtiyazên netewa serdest û dijî metodên demokratîk, parastina metodên rêvebirinê yê polîs ve wehhev e" (and. r. 87-88)

"...Sosyal-Demokrat, eger mafê çarenûsiya netewan, ango mafê cihêbûne

yê netewa bindest (bmx) red bikin...” (and. r. 89)

“Berî her tiştî, em vê diyar bikin ku, di derheqa ‘mafê çarenûsiya netewan’ de literatûra-Sosyal-Demokratên Rûs û her çiqas qîm neke jî, ev literatûra, cardin mafê ku tê gotîn, tê mana cihêbûna netewan bi vekirî îfade dike” (bmx) (and. r. 114)

“Xwendevan, wê bibîne ku di kongra duemîn ya partiyê de ku programê qebûl dike, di derheqa mafê çarenûsiya netewan de ‘ancax’ tê mana cihêbûnê (bmx) du dîtinên cûde tunin” (and. r. 118)

“Ji aliyê teoriya Marksizmê ve, mesela mafê çarenûsiya netewan tu zoriyê nîşan nade. Tu kes nikare bi tekûz dijî biryarên 1896 yê Londonê, yan jî mafê çarenûsiya netewan bi tenê tê mana rastiya mafê cihêbûnê... (bmx) derkeve” (and. r. 125)

“... Dijî her cûre netewekariya burjûva û bi taybetî dijî netewekariya Rûs tekoşîn kirin, divê tenê qîma xwe bi gelemperî naskirina mafê wekheviya tam yê hemû netewan neynîn, lê belê di heman demê de, di damezirandina dewleta serbixwe de wekheviya maf, ango mafê çarenûsiya netewan, di veqetinê de (bmx) bê naskirin...” (and. r. 128)

“Ev biryara ku ji biryarên kongra partiyê ya yekemîn (1898) weke mekanîk hatine wergirtin –ku di vê kongrê de, ev ji biryarên kongra sosyalîst ya navnetewî weke cûde girti bu– weke ji gengeşiyan jî fêm dibe, di kongra 1903 di wekê Sosyalîst Enternasyonalê fêm kiriye hatiye şirovekirin, ango mafê çarenûsiya netewan, di aliyê serxwebûna siyasî de tê mana mafê çarenûsiya xwe. Bi vî awayî, yê ku tê mana mafê erdê xwe cihêkirinê, formula mafê çarenûsiya netewan (bmx), di nava organîzma dewleteke bêlî de bi mîlliyetên ku ji vê dewletê venaketin yan jî ne di daxwaza cihêbûnê de ne ve, mesela serrastkirina pêwendiyên netewi naxe nav xwe.” (and. r. 129, Nataşa Rabocaya ji Gazeta ji Vl. Kossovski yê ku dibêje Lenin).

“Pir bêliye ku, Mirze Vl. Kossovski nivîsên kongra duemîn 1903 di bin destên xwe de digre û rastiya gotina (mana wê ya yekta) (bmx) mafê çarenûsiya netewan pir xweşik fêm dike” (Lenin, and. r. 129)

Li hember van îfadên Lenin yên meydanê nadin îtirazan, sedemên hîn gotinanserûbinhevkirinî ji bo çi ye? Literatûra Marksîst xistina nava rewşeke ku ji nav nayê derketinê, şorbe kirinê, bi rasti qabîliyeteke mezin dixwaze!

Li alîkî mafê çarenûsiya netewê li ber cavan tê zîvirandina mafê çarenûsiya gel (me dîtibû ku mafê çarenûsiya gel, ji hatina mana mafê şoreşkirina gel pêve nayê tu maneke din, ji ber ku vexwarina mafê damezirandina dewleteke cûde yê gel, ancax bi wergerandinapaşverûyan ve mimkûn e), li aliyê din mafê çarenûsiya xwe, ji mafê damezirandina dewleteke cûde tiştekî din tê hesibandin.

Ku em mana rast ya gotinan di çiyê wan kin, revîsyonîstên Şefakê wê ev gotibûna:

“Tevgera me diyar dike ku, em mafê gelê Kurd (şoreşê) û ku bixwaze yê damezirandina dewleteke cûde nasdikin”.

Aha çareserkirina sipehî ya tevgera Marksîst-Lenînîst ku ji bo mesela netewî tîne(!) Eşkereye ku, ev çareserkirina ji imtiyazên damezirandina dewleta mawcûd ya netewa serdest ya Tirk parastinê pêva nayê tu maneke din.

Dûmahik Hêye ✘

KARKERÊNÊ TEDÊ WÊLATO Û SARÊ BİNDESTO JÛBENE

astarê bolşewîk

PERLODA MARKSÎST-LENÎNÎSTA Bİ AVERWAXT E (KURDÎSTANÊ VAKURÎ)

Serrvirnayêna xu ya 88'îne da Şoreşê Payîze Roşt dano raya ma!

EM JI RÊ DERNAKEVIN

Em jı rê dernakevın cendan bıbênın zılm û zor
Lewleb û cerxa cihanê, geh lı jêrın geh lı jor.
Lê bıdın, dora we ye ey koledar û zorkeran,
Ev pikole em jı hawir we dıkın çavên we kor.
Nivê karker dar bı destın, êdi her dem kêferat,
Va nêzik bûye dema me, karê dınya tım bı dor.
Wın lı Çin û rojhılatê mêzekın, wxeş mêzekın.
Tev dı vê rê de dıbazın wek pılıngan qore qor.
Her çıqa zorê bıkın, wın me dajon ber bı pêş.
Pır nêzike sewre rabi, leşgerê Kurdi û sor.

(Cigerxwîn, Kine Em?, Pelê Sor Yay., sayfa 202)

AMOR: 31 · TAVARE 2005 · BIHA: 750.000 TL